

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XV.
Štev. 11

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškova 6, tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3, telefon 280

Maribor, sreda 15. januarja 1941

NAROČNINA NA MESEC
Prelema v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, poštna 30 din.
POŠTNI ČERKOVNI RAČUN: 11.400

Cena
din 1—

Strateški položaj v Albaniji

Po italijanskih in grških poročilih se bijejo na albanskem bojišču le lokalni boji, vesti iz drugih virov pa pravijo, da so ti boji velikega pomena za ves nadaljnji razvoj in zaključek vojne med Italijo in Grčijo

ATENE, 15. jan. ZPV. Po zanesljivih poročilih so pričeli Italijani izseljevati civilno prebivalstvo iz Valone, Berata in Elbasana, ker se vsem tem trem važnim albanskim mestom vedno bolj približujejo vojne operacije. Grške čete so oddaljene od teh mest le še po 20 do 30 km. Na severnem frontnem odseku se zaradi silno ostrega mraza, snega in megle operacije ne razvijajo v večjem obsegu in se ponavljajo tako z grške kakor z italijanske strani le spopadi lokalnega značaja. Na osrednjem frontnem odseku se bijejo ostri boji za postojanke okoli Tepelenja, katerega položaj ni znan. Tepeleni leži sedaj v tako imenovani »vreči«, ker so Grki napredovali tako na severovzhod kakor na severozahod. Na zahodnem sektorju se bijejo boji za posamezne položaje in vasi. Grki stoje tam v bližini ceste, ki vodi iz Tepelenja v Valono in so

jo že nekajkrat presekali, a so se morali znova umakniti. Strokovnjaki menijo, da je ves nadaljnji razvoj operacij sedaj odvisen od položaja pri Tepelenju. Kakor hitro bodo Italijani zapustili svoje položaje okoli Tepelenja, katerega so baje itak že izpraznili, se bo fronta pomaknila znatno na severozahod in izenačila. Tedaj bo v grški posesti skoraj polovica Albanije in nastalo bo resno vprašanje, ali se bo Italijanom sploh še izplačalo braniti ostalo, severno polovico, ki nima zanje nobenega ne strateškega ne drugega pomena, zlasti še, ker bi jim potem ostala kot kolikor toliko uporabna luka samo ona v Draču. Albanija je imela pomen za Italijane samo kot izhodno ozemlje za vdor v Grčijo ter kot obramba Otrantske ožine na vzhodu. Kakor hitro odpadeta ta dva momenta, postane Albanija popolnoma brezpomembna.

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 15. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo v bojih v Albaniji: Na grški fronti delovanje patrol in topništva. Naša letala so večkrat bombardirala neko sovražnikovo oporišče ter obsula s strojniškim ognjem tovorne avtomobile in zbirajoče se čete. Sovražnik je bombardiral več mest, vendar je le nekaj ljudi ranjenih. Dne 31. decembra zjutraj je neka grška podmornica potopila v jadranskih vodah neko našo trgovinsko ladjo majhne tonaže. V nasprotju z vsemi pravili podmorniške vojne je podmornica začela nato s topovi streljati na neki rešilni čoln, ki je pripadal potopljeni trgovski ladji. Ubitih je 10 mož posadke, ki so se rešili s trgovinske ladje. Neko letalo in neki motorni napadalni čoln sta dne 9. januarja napadla in potopila neko sovražnikovo podmornico.

GRŠKO VOJNO POROČILO

ATENE, 15. jan. At. Ag. Grško uradno vojno poročilo pravi, da se nadaljujejo vojne operacije na posameznih frontnih odsekih. Grške čete so pri teh operacijah ujele zopet nekaj italijanskih vojakov, med njimi tudi nekaj častnikov. Med vojnim plenom, ki je znova padel grškim četam v roke, so tudi tanki.

ATENE, 15. jan. At. Ag. Uradno poročilo 80 glavnega štaba grške vojske št. 80 se glasi: V teku včerajšnjega dne je bila krajevna aktivnost. Ujetih je nekoliko sovražnih vojakov.

GRŠKI DEMANTI

ATENE, 15. jan. At. Ag. Vesti tujih propagande, da so poklicani pod zastavo novi letniki rezervistov, so netočne. Točno je le, da je zdaj pod orožjem 12 letnikov, Grčija pa razpolaga z 20 letniki rezervne vojske. Tudi ni res, da se je v Grčiji podražil tobak, posebno cigarete.

V Afriki nobenih večjih sprememb

Angleži nadaljujejo v Kiranajki obleganje Tobruka in Džarabuba — V Vzhodni Afriki se pričena manjše akcije, ki napovedujejo večje operacije

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 15. jan. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je včeraj poročalo iz Afrike: Tudi v Kiranajki (Libiji) delovanje našega topništva, ki je prizadevalo izgovoriti sovražnikovim mehaniziranim oddelkom na fronti pri Tobruku. Delovanje patrol in topništva pri Džarabubi. Sovražnikovo letalsko delovanje nad obrežnimi mesti Kiranajke ni zahtevalo žrtv. V Vzhodni Afriki manjša živahnost v gor. Sudanu in topniško delovanje pri Galabatu. Naša letala so bombardirala v Sudanu sovražnikove postojanke, utrdbe in čete. Neka naša letalska skupina, ki so jo napadli sovražnikov lovci, je boj sprejela in sestrelila eno letalo vrste »Gloucester«. Nad Eritrejo so naši lovci zbili še eno sovražno letalo.

POLOŽAJ V KIRANAJKI

KAHIRA, 15. jan. Ass. Press. Položaj se v Libiji v zadnjih 24 urah ni bistveno spremenil. Obleganje Tobruka se nadaljuje pred vsem s topniškim obstreljevanjem s kopnega in z morja, kar dokazuje, da je treba pričakovati v kratkem angleški dejanski napad na to utrjeno italijansko obalno mesto. Kakor se zdi, je

številko italijanskih vojakov v Tobruku večje, kakor so prej sodili. Pred pristaniščem, ki so ga Italijani izpraznili, stoji angleška mornarica in tudi v zraku dominira angleško letalstvo. Okoli 300 kilometrov dalje na jugu oblegajo Angleži oazo Džarabub, ki je sedaj že popolnoma odrezana od vseh zvez z ostalimi italijanskimi posadkami. Angleži postopajo tu zelo previdno, ker je v oazi več muslimanskih svetišč, katerih ne marajo spravljati v nevarnost z obstreljevanjem ali bombardiranjem iz zraka. Angleži pričakujejo, da se bo posadka v oazi sama vdala, ali pa bo kapitulirala pri napadu čet. V oazi je baje zajeta ena italijanska divizija. Aktivnost angleškega letalstva je še dalje velika tudi na zahodu od Tobruka. Angleška letala izvršujejo stalno napade na preostale italijanske položaje v Kiranajki. V Vzhodni Afriki se nadaljujejo manjše operacije, ki napovedujejo večjo ofenzivo.

UNICENA LETALA

KAHIRA, 15. jan. AP. Devet nemških letal »Junkers 87« je bilo uničenih pri napadu na Katanijo na Siciliji.

UJET ITALIJANSKI GENERAL

KAHIRA, 15. jan. Reuter. Kakor je bilo včeraj uradno objavljeno, so angleški motorni čolni na obali med Bardijo in Tobrukem ujeli skupino italijanskih častnikov, med katerimi se je nahajal tudi bivši italijanski poveljnik v Sidi Baraniju generala Argentina. Skupino je odkril angleško izvidniško letalo, ki je imelo nalog preiskati obalo, da bi odkrilo skupine beguncev iz Bardije, ki se po mnenju angleškega vrhovnega poveljstva še skrivajo po raznih odsekih afriške obale in skušajo priti do Tobruka in morda naleteti na kakšno italijansko ladjo, ki bi jih odvedla. Letalo je takoj dalo znak angleškim pomorskim silam, ki so poslale motorni čoln do obale, kjer se je v pečinah skrivala skupina Italijanov, ki so bili takoj ujeti in prepeljani na varno. Med njimi je tudi general Argentina in nekaj višjih častnikov njegovega štaba. V angleških vojaških krogih menijo, da bodo našli še več takšnih skupin pri čiščenju afriške obale med Bardijo in Tobrukem, in med Tobrukem in Derno. Neko drugo lovsko letalo je ujelo 150 mož močno skupino italijanskih vojakov na obali blizu Tobruka.

HAILE SELASIE

V Bolgariji ni tujih čet

SOFIJA, 15. jan. Reuter. Uradna bolgarska časniška agencija je včeraj objavila uradno izjavo, ki pravi, da niso prišle v Bolgarijo nobene tuje čete in tudi od prej takih čet v Bolgariji ni. Izjava pravi dalje, da so neresnične tudi vse tuje vesti, da bi se bila bolgarska vlada zadavno obrnila na kako tujo vlado, ker v tem oziru za tak korak ni imela nobene potrebe.

KRŠENJE ŠVICARSE NEVTRALNOSTI

BERN, 15. jan. Stefani. Sistematično kršenje švicarske nevtralnosti po angleških letalih je bilo predmet razprave v švicarskem zveznem svetu. Poslana je bila v London protestna nota, švicarski generalni štab je izdal uradno poročilo, da so tuja letala preletela kantone Aarau in Schaffhausen v smeri od vzhoda na zahod. Dan je bil znak za alarm, zaradi megle letal ni bilo mogoče spoznati.

TRANSILVANSKE RAZPRTIJE

BUDIMPEŠTA, 15. jan. United Press. Aretiran je bil Stefan Toth, voditelj madžarskih nacionalistov v romunskem okraju Hidveg. Pri njem so našli madžarsko, italijansko in nemško zastavo. Romunska oblastva so zaprla Totha zaradi tega, ker so Madžari zaprli Mariusa Plylijo, voditelja romunske manjšine na Madžarskem.

POLET AMERISKIH BOMBIKOV V ANGIJO

ELISABETH CITY, 15. jan. Reuter. Iz Elisabeth Cityja v državi Karolini, USA, je odletelo pet bombnikov, ki so bili v tamkajšnjih tovarnah izdelani za Veliko Britanijo. Ti bombniki lahko lete 6400 km brez pristanka.

Nobenega letala nad Anglijo

BERLIN, 15. jan. DNB. Nemško vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Nemška letala so na neki ogledniški akciji potopila neko sovražnikovo trgovinsko ladjo za 4000 ton in dvakrat nevarno zadela z bombami srednjega kalibra neko križarko. V noči od 13. na 14. t. m. smo z uspehom bombardirali važne vojne cilje v Plymouthu. Miniranje angleških pristanišč se nadaljuje. Sovražnik je včeraj izgubil štiri letala.

LONDON, 15. jan. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da nocoj ni bilo niti enega nemškega letala nad Anglijo.

LONDON, 15. jan. Reuter. V zadnjem tednu so bile potopljene samo 4 angleške ladje s kupno tonažo 14.687, kar pomeni, da so bile izgube v tem tednu najmanjše v 8 mesecih. Razlog za tako zmanjšanje angleških izgub se navaja v povečanju delovanja angleških letal proti nemškim pomorskim oporiščem v kanalski coni in drugi Franciji.

njega takšna vsebina. Če se bodo pa glasovi o tem pokazali kot točni, bo odgovor Italije brez dvoma tale: Italija se bori z Nemčijo ramo ob ramo v vojni, ki se bo končala zmagovito zanje. Vsak sovražnik Nemčije pa mora računati tudi z neprijateljskim fašističnim Italijo.

Japonci se pritožujejo nad SSSR

TOKIO, 15. jan. Reuter. Veliki japonski list »Čugai Šogio Šimpo« je naslovil apel na japonsko vlado, naj vendar že enkrat razčisti odnose s Sovjetsko zvezo. List pravi med drugim: »Zaman pričakujemo znak izboljšanja odnosov med japonsko in Sovjetsko zvezo, izboljšanje, ki bi bilo moralo slediti že davno kot posledek sklenitve trojnega pakta«.

BOTTAI ODPOTUJE V NEMČIJO

RIM, 15. jan. AP. Italijanski minister za narodno vzgojo dr. Bottai bo v kratkem odšel v Nemčijo.

Mesto Italije je le ob Nemčiji

RIM, 15. jan. ZPV. Glede na privatno pismo, ki da ga je poslal Roosevelt kralju Viktoriju Emanuelu po svojem poslaniku Philipsu, izjavlja osebnost iz italijanskega zunanega ministrstva naslednje:

»V pismu naj bi bilo govora o tem, da bi naj tudi v primeru, če bi USA napovedale vojno Nemčiji, ostali diplomatski stiki Italije z USA nedotaknjeni. V Rimu ni uradno znan niti obstoj takega pisma niti

Angleži o bitki v Sicilski ožini

Poročilo priznava, da so bile tri angleške ladje poškodovane, potopljen pa je bil en italijanski rušilec in zbitih 12 italijanskih ter nemških letal

LONDON, 15. jan. Reuter. Angleška admiraliteta javlja, da del britskih pomorskih sil operira v srednjem delu Sredozemlja. Od 7. do 13. t. m. so angleške vojne ladje spremljale več konvojov skozi Sicilsko ožino. Dopoldne 10. januarja so angleške ladje naletele v tem kanalu na dva italijanska rušilca. Enega so potopile, drugi je pobegnil. Malo kasneje je bila angleška križarka poškodovana po mini ali torpedu, vendar se je srečno

vrnila v svojo bazo. Nemška in italijanska letala operirajo iz svojih baz v formacijah po več bombnikov skupaj in skušajo preprečiti naše Transporte. Britska nosilka letal »Illustrious« je bila poškodovana, nekaj žrtev je bilo tudi med mornarji. Tudi nekt križarka tipa »Southampton« je bila poškodovana in nekaj mornarjev je ranjenih. V teh operacijah je bilo sestreljenih najmanj 12 sovražnih letal, a nekaj jih je bilo poškodovanih.

Kljub vsem tem napadom se je naš načrt prevoza konvojov od zahoda na vzhod izvršil v redu. Ladje so vozile večje zaloge vojnega materiala za Grčijo.

LONDON, 15. jan. Reuter. Admiraliteta javlja: 10. januarja se je vnela pomorska in zračna bitka v Sicilskem kanalu, pri kateri je bilo sestreljenih najmanj 12 italijanskih in nemških letal. Angleški 1345 tonski rušilec »Gallant« je zadel na mino ali pa ga je zadel torpedo,

vendar je še priplul v pristanišče. Zadeta sta bila tudi 24.000 tonski nosilec letal »Illustrious« in 9.100 tonska križarka »Southampton«. Na obeh ladjah so bile žrtve. Potopljen je bil 638 tonski italijanski rušilec tipa »Spica«. Konvoj angleških ladij z vojnim materialom za Grčijo je šel nepoškodovan skozi.

RIM, 15. jan. Stefani. Po nekakšnem molčanju se je angleška admiraliteta odločila, da prizna udarce v Sicilskem kanalu. Admiraliteta pa prikriva izgubo še ene križarke, ki je bila zadeta in potopljena od strani italijanske torpedovke ter škodo, ki sta jo imeli dve angleški kontratorpedovki, ki jo je zadela ista torpedovka. Ta udarec je bil med najtežjimi, kar jih je dobila Anglija v Sredozemlju.

Akcija bivšega abesinskega cesarja

Haile Selasije se mudi v Sudanu, kjer je dal ameriškemu časnikarju izjavo o svoji akciji — Italijanski odgovor na neguševo izjavo

HARTUM, 15. jan. Reuter. Ameriški novinar Kenneth Anderson poroča, da se v gorah Abesinije spet oglašajo značilni bobni, ki dajejo narodu vedeti, da je njih cesar v bližini. V intervjuju s Haile Selasijem v majhni palači sredi palmovga gaja ob Modrem Nihu je zvedel od bivšega abesinskega vladarja naslednje podrobnosti: »Bojnih bobnov, ki odmevajo po vrhovih Gočžama v notranjost Abesinije je 44. Eni so veliki, drugi majhni. Izdolbljeni so iz treh debel in pokriti s kravjo kožo. Moji poglavarji lahko dajo največ 12 udarcev, 9 zvokov pomeni po-

seben signal in kadar ga narod čuje, tedaj ve, da sem blizu. Vem, da oni dobro razumejo te signale.« Nato je Selasije pripovedoval, da se je nedavno sestal s svojimi poglavarji iz Abesinije, ki so prišli, kljub nevarnosti k njemu in mu obljubili zvestobo. »Upam, da me boste spremljali, ko se bom vračal v svojo državo!« je zaključil svoj pogovor z Američanom.

RIM, 15. jan. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da je Ras Tafari (Haile Selasije), bivši abesinski cesar, zdaj v Sudanu. Izjavil je, da upa skoro

sestaviti ustavno vlado v Adis Abebi. »Želje bivšega neguša, da v Abesiniji vzpostavi prejšnje stanje, ni več v duhu časa. Ko je bil Haile Selasije še v Adis Abebi, je vladalo v Abesiniji suženjstvo, kar potrjujejo dokumenti, ki so jih objavili tudi Angleži. Zdaj so v Abesiniji Italijani, pred katerimi je Haile Selasije s svojimi poglavarji pobegnil, kolikor je le mogel hitro. Haile Selasije ni le pristaš suženjstva za svoje podanike, nego je tudi britski agent ter kot tak tudi daje izjave. Kar se tiče njegove akcije, o tem bo še dosti govora.«

Ameriško transportno letalstvo

NEW YORK, 15. jan. CBS. Ob priliki objave vesti, da pripravlja ameriška vojska 4.000 padalcev, računajo vojaški krogi, da bo v doglednem času Amerika preko noči lahko postavila vojsko 100.000 mož na evropska tla. Gradilo se namreč

velika transportna letala, ki lahko prepelejo vsako po 125 vojakov. Ko bo 1.000 letal zgrajenih, bo lahko v 15 urah prepeljanih okoli 100.000 mož iz New Yorka na evropska bojišča.

Antonescu negre v Berlin

BERLIN, 15. jan. DNB. V berlinskih uradnih krogih izjavljajo z ozirom na tuje vesti, da je bil upravitelj Romunije general Antonescu poklican v Berlin, da o tem ničesar ne vejo.

BUKAREŠTA, 15. jan. Havas. Tu ne potrjujejo v tujini razširjenih vesti, po katerih naj bi v kratkem poštoval general Antonescu v Berlin. General Antonescu v teh dneh sploh ne namerava zapustiti Romunije.

»MENDOZA« ODPLULA NA MORJE

MONTEVIDEO, 15. jan. AP. Francoski parnik »Mendoza«, na katerega čaka pomozna angleška križarka, je na tistem odšel iz luke.

RIO DE JANEIRO, 15. jan. DNB. Zadržavanje francoskega trgovinskega parnika »Mendoza« po angleški križarki v urugvajskih vodah je predmet živahne polemike po listih. Večerni list »Noticias« se vprašuje, kaj hoče doseči Anglija s tem zadržanjem, ki je do Urugvaja več kot neprijateljsko.

NEMŠKA DELEGACIJA ZAPUSTILA MOSKVO

MOSKVA, 15. jan. DNB. Šef nemške trgovinske delegacije dr. Schnurre je po uspešno zaključenih pogajanjih s spremstvom zapustil Moskvo. Na postaji so se poslovili od njega nemški poslanik von Schulenburg z osebjem, pomočnik ljudskega komisarja za zunanjo trgovino Kruťikov in generalni tajnik komisariata za zunanje zadeve Sobolev.

OSTRA ZIMA V ROMUNIJU

BUKAREŠTA, 15. jan. DNB. V vsej Romuniji, posebno v Moldaviji, vlada zadnje dni hud mraz. V Jašiju je kazal termometer 36 stop. C pod ničlo. Zaradi mraza je skoro ves promet ustavljen. V vaseh se v množicah pojavljajo volkovi, a boj proti njim je zaradi goste megle otežkočen. Žrtev lačnih volkov in mraza je mnogo, a še niso dokončno ugotovljene. V Bukarešti je bilo v noči na torek —34 stop. C.

DIRKA ZA GANGSTERJI

NEW YORK, 15. jan. DNB. V zvezi z gangsterskim napadom na neko delavnico v glavni aveniji v New Yorku se izve, da je bila dirka policije za gangsterji zelo razburljiva. Dva izmed roparjev so aretirali. Eden napadalec je ranjen, drugi je bil težko ranjen med aretacijo. Policija je ranila še nekega tretjega napadalca. Dvomijo, da bi ranjenci ostali pri življenju. Napad in lov za zločinci se je pripetil poldne, ko je bilo vrvenje na promenadi najživahnejše.

Japonsko gospodarstvo v slepi ulici

TOKIO, 15. jan. TASS. Japonski finančni in industrijski krogi izražajo nezadovoljstvo zaradi gospodarske politike japonske vlade. Ob tej priliki piše »Niši Niši«: Izgleda, da so vsi napor o ustvarjanju nove gospodarske strukture zašli v slepo ulico. Na vseh področjih gospodarskega življenja vladata zmeda in nered, kar ustvarja nevarnost, da bo misel na ustvaritev nove gospodarske strukture izgubila vsak pomen.

IZ AMERIŠKEGA KONGRESA

WASHINGTON, 15. jan. Reuter. Predsednik odbora za zunanje zadeve v predstavnem domu Bloom je izjavil, da bo predložil dva amandmaja glede pomoči Veliki Britaniji. Prvi govornik na današnjem zasedanju bo zunanji minister Hull. Najbrž bosta povzela besedo tudi finančni minister Morgenthau ter vojni minister Stimson. Mornariški minister Knox bo govoril jutri.

VOJAŠKI POSVETI V ANKARI

ANKARA, 15. jan. Stefani. Pomočnik načelnika generalnega štaba, Asim Gunduz, je priredil sinoči večerjo na čast britskih poveljnikov, ki bivajo v Ankari.

PAPEŽ PROTI UNIČEVANJU MEST

VATIKANSKO MESTO, 15. jan. Reut. Papež pripravlja svečani dokument, ki bo obsodil barbarsko uničevanje civilnih mest.

POŽAR V AMERIŠKI TOVARNI

NEWYORK, 15. jan. DNB. Med požarom v neki delavnici je zgorelo pet oseb, 11 jih je ranjenih. Stirje od teh se bore z življenjem.

ATILA NE DOBI SPOMENIKA

BUDIMPEŠTA, 15. jan. DNB. Kakor poroča madžarska agencija MTI, so neresnične vse v tujem svetu razširjene vesti, da nameravajo v Budimpešti postaviti spomenik hunskega kralja Atili.

LETALSKA NESREČA NA ŠVEDSKEM

STOCKHOLM, 15. jan. DNB. V neki švedski pilotski šoli se je včeraj primerila nesreča. Neki 25-letni častniški kandidat je na poletu strmo glavi s šolskim letalom. Letalo je zgorelo, pilot je na licu mesta izdihnil.

Požar v papirnicah v Radečah

CELJE, 15. januarja.

Danes dopoldne je nenadoma izbruhnil požar v znani papirnici bratov Piatnik v Njivicah pri Radečah. Ogenj se je hitro razširil ter zavzema čedalje večji obseg. Na kraj požara je poleg bližnjih gasilskih čet odhitela ob pol 11. uri dop. tudi gasilska četa iz Celja. Kako je požar nastal doslej še ni bilo ugotovljeno. V času, ko to poročamo, požar še vedno traja, vendar pa je upati, da bo združenim gasilskim četam uspelo, da požar lokalizirajo ter rešijo največji del papirnice.

BORZA, Curih, 15. jan. Devize: Beograd 10, Pariz 8,55, London 16,12½, New York 4,31, Milan 21,72½, Berlin 172,50, Sofija 4,25, Budimpešta 85, Bukarešta 2,15.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno vreme. Ponekod bo snežilo. Včeraj je bila maksimalna temperatura —7,4, danes minimalna —19,4, opoldne —10,4.

Moč angleške vojske na Islandu

STOCKHOLM, 15. jan. TASS. »Dagens Nyheter« objavljajo članek generalnega konzula Tarasa, ki zastopa Island v New Yorku, v katerem piše o angleški okupaciji otoka. Konzul pravi, da je na Islandu 60.000 do 80.000 angleških vojakov. An-

gleži so pripeljali na Island tudi večje število velikih obalnih topov, ki so že vsi postavljeni na raznih obalnih mestih. Na obali je tudi veliko protitankovskih zaprek. Konzul pravi dalje, da je postal Island prvič v svoji zgodovini trdnjava.

Okoli angleških vojnih ciljev

LONDON, 15. jan. Reuter. Večkrat se postavlja vprašanje, zakaj angleška vlada ne objavi svojih vojnih ciljev. V angleških uradnih krogih pa raje govore o svojih ciljih miru. Minister brez portfelja Greenwood, ki se posebno rad bavi s problemom miru, je izjavil, da so vojni cilji Anglije zelo preprosti in jasni. Znani so vsem: glavna stvar je, premagati sovražnika, dočim so cilji miru stvar posvetova-

nja ne le z vsem angleškim imperijem, nego tudi z zavezniki, USA in raznimi drugimi predstavniki. Pet točk, ki jih je izrekel sv. oče že ob začetku sovražnosti in ponovil v svoji božični poslanici, lahko služi kot moralni poziv. Predstavniki anglikanske cerkve se strinjajo s temi točkami poglavarja katoliške cerkve. Najbrž bo Churchill o tej stvari skoro izpregovoril.

„Revolucija v Sredozemlju“

BERLIN, 15. jan. Stefani. »Frankfurter Zeitung« piše pod naslovom »Revolucija v Sredozemlju«: »Vsako stoletje prinaša s seboj evolucije, tako na političnem, gospodarskem, socialnem in duhovnem področju. V tem veku sta Italija in Nemčija izvršili svoje popolno zedinjenje ter ustvarili z vzajemnim sodelovanjem v globokem, iskrenem prijateljstvu velik narč, ki naj izpolni zgodovinske naloge. Predvsem gre v tem za zgraditev nove

Evrope, za organizacijo novega italijanskega prostora ter za uresničenje principov pravičnosti. Italija je potem, ko je ustvarila afriško cesarstvo, pred glavnim svojim problemom, kako povezati prekmorsko posest z ožjo domovino, kako razširiti svoj življenjski prostor, ki ga ji določa nje prirodna lega. Tako se je začela zdaj revolucija v Sredozemlju, kjer naj se odpro vrata, ki jih drži v rokah Velika Britanija.«

Notranjepolitična kriza v Argentini

BUENOS AIRES, 15. jan. DNB. Po več urnem posvetovanju in referatu finančnega ministra Pineda je nacionalno demokratska stranka objavila komunike, v katerem pojasnjuje svoje stališče do notranjepolitičnih prilik v Argentini. Glede na neobičajne odločitve radikalov narodna demokratska stranka ne more več nadaljevati svojih naporov za ostvareitev političnega miru v državi. Radikali so terjali takšne odločitve, ki jih more izvesti le državni tožilec, ne pa stranke. Obenem izraža resolucija polno solidarnost z vladnimi strankami v provinci

Santa Fé, kjer so bili med volitvami veliki nemiri. Argentina je tako spet v notranji krizi.

BUENOS AIRES, 15. jan. DNB. Finančni minister Pineda je zaradi nesoglasij v strankah podal ostavko na svoje mesto.

DNEVNI IZDATKI VELIKE BRITANIJE

LONDON, 15. jan. Reuter. Velika Britanija porabi vsak dan 13 milijonov funtov štetilcev. Od te vsote gre 12 milijonov za načrtovanje vojne.

Ruska zunanja politika

Rusija se je približala zato Zahodu. Nujno potrebni prvi korak je bil, postar del evropskega sistema kolektivne varnosti. Francozi so že zdavnaj spoznali, da je mednarodno pravo in svetost pogodbo tvorilo najfinerše zagotovilo statusa quo. Rusija je pa bila v celoti proti statusu quo, kakršnega je postavil Versailles, in zaradi katerega je izgubila večino svojih evropskih predstraž. Vmesne države, ki so nekaj let pred tem bile za grade, ki so odrezale Rusijo od Evrope, so bile zdaj pretvorjene v branik proti nemškemu napredovanju. Rusija je zato prej imela ogromen interes, vzdržati status quo v vzhodni Evropi ter se je zaradi tega lahko s polnim srcem pridružila sistemu kolektivne varnosti, ki je bil določen za stabilizacijo obstoječih pogojev. L. 1934 je vstopila Rusija v Zvezo narodov kot stalni član sveta.

Različne ovire so bile vedno na poti popolnemu sodelovanju z Zahodom; ena izmed najtežjih je bilo brez dvoma nezaupanje, ki sta ga uživala Rusija in komunistični v konservativnih krogih obeh velikih demokracij. V Franciji je strah pred Nemčijo zadostoval, da je desničarska Tardieuova vlada sklenila zaveznitvo z Rusijo in Barthou je bil odločen, da sprejme soviete v svojo Veliko alijanso. V Veliki Britaniji je bila konservativna vlada bolj previdna in leta 1935, t. j. v letu, ko je bila nova ruska politika kronana z izrednimi uspehi ter sklenitvijo obojestranskih paktov s Francijo in Češkoslovaško, je Stalin sprejel obiske samo dveh ministrov Velike Britanije.

LJUDSKA FRONTA

Stalinu je bilo težko, izpremeniti sovravno zadržanje do zahodnega sveta. Med l. 1934 in 1936 je v Rusiji agrarno vprašanje spalo, prva petletka je bila dogotovljena, druga se je začela, življenjski standard je stalno rasel in Sovjetska zveza je šla skozi eno izmed največ obojestranskih stabilnih obdobij svoje kratke eksistence. Vse je bilo storjeno, da se s propagando impresionira zunanji svet. Revolucije je bilo konec. Rusija je bila sedaj največji svetovni činitelj miru, edina prava demokracija, najbolj napredna država na svetu. Leta 1935 so nazvali novo ustavo kot »najbolj demokratično na svetu«, v kateri bodo skupaj z novo gospodarsko svobodo restavrirane stare buržujske svobode. Kampanja je bila do neke mere uspešna. Kult Rusije se je pričel.

Stalin ni bil zadovoljen samo s popularizacijo svoje države kot demokratskega zaveznika zakona. L. 1934 in 1935 je Kominterni nenadno spet vstala. Tako dolgo, dokler je iskala ekskluzivnost in je ekskomunicirala vsako drugo levčarsko gibanje z motivacijo, da je heretično, ni imela slavne kariere. L. 1934 pa se je interese ruske vlade za njo počivil. Prav kakor v široki sferi meddržavnih odnosov je bila sedaj Rusija prisiljena, da išče zvezo z nerevolucionarnim, buržujskim, toda še vedno demokratskim Zahodom in to zaradi tega, da se obvaruje večje nevarnosti, ki ji je pretitela od Nemčije. Zaradi tega je postala uradna stranka komunističnih strank po svetu skupna fronta vseh »progresivnih« elementov proti fašizmu.

Izprememba fronte je postala takoj in presenetljivo uspešna, posebno še ko je postal Dimitroff slani bolgarski zornik v procesu požiga Reichstaga glavni tinitik Kominterne.

Navzlic temu pa so komunisti, govorč stalno o čistosti Marksove doktrine bili sposobni, da pridejo le na rob različnih zahodnih skupin, ki so bile sedit zbrane v pahličač močnega protifašističnega gibanja; podpora pa so dobivali o povsod. Sorazmerno malo ljudi je imelo veliko željo postati ortodoksní marksisti, toda na tisoče jih je bilo revolt ranih proti fašizmu. V Franciji je vlada ruske fronte prešla na oblast leta 1936 komunistični mesec po podobnem uspehu v Španiji. Število komunističnih glasov pri volitvah je stalno raslo v Češkoslovaški; celo v Veliki Britaniji in v Zedinjenih državah je levčarska politika dobila novo dimniko.

(Dalje)

Pozitivnost nevtralnosti Jugoslovije Nso zadovoljni z njim It. liansko mnenje o trenutnem položaju v Podonavju

Ugledna italijanska revija »Nuova antologia« piše med drugim: »Berlinski pakt je krepka osnova za rekonstrukcijo Evrope. Madžarska se je prislonila k njemu in more z novim duševnim stanjem urediti svoje odnose z Jugoslavijo. Obe državi sta po želji osi tu, da čuvata mir v Podonavju. Jugoslavija se sicer drži ob strani trojnega pakta, ki ima tudi vojaške obveznosti. Sodelovanje Jugoslavije se pa vendar lahko vskladi na temelju čvrste baze prijateljstva z Madžarsko, kar stabilizira prilike v Podonavju. Sile osi in podpisnice trojnega pakta tudi to žele.

Zadnji govor bolgarskega zunanjega ministra Popova ni spominjal ne jugoslovanske ne grške Makedonije. Vendar obstaja še dalje nezaupanje Beograda do Sofije. Madžarski vpliv pa bo morda znova poživil pakt, sklenjen 1937 med Sofijo in Beogradom.

Še k organizaciji narodnega radikal'zma

Koršina polemika o članku m'n'stra dr. L. Markovića v novo etni številki »Večernik«

»Zaključek dr. L. Markovića, da bodo šle stranke potem, ko se dovrši delo sporazuma, preko narodnostnih baz in se organizirale na skupnih socialnih in gospodarskih temeljih, ni brez logike. Mi dodajamo: Kadar se bo delo sporazuma okrepilo, še več, kadar se bo pri vseh treh narodih formirala zavest, da ni več nevarnosti za svobodno narodno življenje in da je izključena vsaka neenakopravnost. Problem je v glavnem psihološki in od razvoja dogodkov je odvisno, kako se bodo duhovi formirali. Iskreno in pošteno lahko rečemo, da nam Hrvatim niti najmanj ni do tega, da se s Srbi brez razloga prenapenjamo. Ne sovražimo Srbov, ne bežimo od sodelovanja z njimi, nas veže z njimi nekaj toplejšega od običajne zajednice interesov, toda grenke izkušnje nam vevajo, da se ne prenažimo. Najbolje je, da se nobena stvar ne forsira. Naj teče življenje svojo pot in naj se formirajo takšne koalicije ali celotništvene stranke, kakršne bo hotel

imeti narod sam. Ni važna forma, v kateri se bo organiziralo naše strankarsko življenje, nego duh naše politike, ki mora biti tolerant, širokogruden ter zajedniti v enaki meri pravice vseh treh narodnih individualnosti,« je napisal »Hrvatski Dnevnik« na zadnji odgovor ministra dr. Laze Markovića o zagrebški kritiki njegovega članka v »Večerniku«.

Seja vodstva SDS. Na poziv predsednika, ministra dr. Budisavljevića sta dospela v Beograd senatorja Vilder in Kosanović. Vodstvo bo konferiralo v zvezi z bližnjo rekonstrukcijo vlade.

Dr. Kulovec je bil dalje časa na posvetu pri predsedniku vlade Cvetkoviću.

Germanseke deže'e in nova Evropa

»Kdor pozna energijo in organizacijski talent skoraj 90 milijonskega nemškega naroda, ta je lahko prepričan, da se bo po vojni tudi življenjski standard Nemčije dvignil. Dviganje življenjskega standarda manj razvitih narodov nikakor ne bo šlo na škodo drugih bolj razvitih držav. Še manj pa na škodo germanske rase. Življenjski standard kakega naroda je v prvi vrsti rezultat marljivega dela, inteligentnega izkoriščanja danih možnosti in odgovarjajoče vložitve fizičnih in duhovnih talentov. V ogromnih gospodarskih nalogah vse sfere, ki jo bo zajemal novi red, bodo imele baš germanske države veliko vlogo. Njihovo delo jim bo prineslo tudi bogat dobiček. Zda zavisi od njih, da sodelujejo z nemškim narodom ter zavzamejo častno, enakopravno mesto,« piše »Berliner Börsenzeitung«.

Politična orientacija zahodne Norveške

V glavnem organu nacionalne fronte na Norveškem »Frieid Volk« prinaša Quislingov zaupnik poročilo o položaju na zahodnem Norveškem in pravi: »Zahodna Norveška obrača še vedno svoje oči le na Anglijo. Zato bi moral režim podpreti tamkajšnje liste. Opozicija ima javno mnenje na svoji strani in je gospodar položaja. Pristaši nacionalne fronte morajo dobiti tudi v zahodni Norveški svojo oporo in zaščito, zato je treba, da pošlje tudi tja luč iz vzhoda dežele. Sre-

disče opozicionalec je Bergen. Demonstracije proti nacionalistom nove dobe so na dnevnem redu. Listi odklanjajo člake, ki jih jim pošilja Quislingova vlada iz Osla.

Vsaških 12 dni novo ladjo dobi vojna mornarica USA iz ladjedelnice. Doslej je bilo treba 40 mesecev za izgradnjo težke križarke, zdaj potrebujejo za to le 35 mesecev. Prej so gradili podmornico 30, zdaj le 24 mesecev.

Kultura

Slovenska klavirska glasba

(K nocojšnjemu koncertu)

Naša slovenska glasba se je že od nekdaj uveljavljala predvsem v zborovskih tvorbah. Nekaj je k temu »prispevala« tradicija — saj smo v dobi vokalne a capella-polifonije imeli Jakoba Gallusa, ki je bil tedaj poleg Palestrine, Orlando Lassa in Josquina de Presa najvidnejši svetovni glasbenik. Pozneje, zlasti v čitalniški dobi, so vzroki bili drugi. Skoraj noben naš človek, ki je bil za glasbo nadarjen, ni imel sredstev in torej tudi ne prilike, da bi se glasbeno do konca izšolal, zato nismo imeli do dobe »Novih akordov« niti produktivnih niti reproduktivnih umetnikov, ki bi kaj pomenili. Kdor je bil le malo nad povprečnostjo, je odšel v tujino in se ni vrnil, pa tudi tam ni poudarjal, da je Slovenec, ker mu to najbrž niti ne bi bilo v prid.

Z »Novimi akordi« je poleg zbora zaživel tudi samospev in klavir (Lajovic, Savin, Pavčič, Krek i. dr.). Zbirališče višje stremelo jih slovenskih glasbenikov je postal Dunaj. Z ustanovitvijo Jugoslavije smo pa dobili tudi nami višje glasbene zavode (poleg Beograda in Zagreba tudi Ljubljana), a štipendije in privatne podpore so marsikomu omogočile tudi v Pragi, kamor je šlo tudi mnogo tujih, ki so doma studije dovršili, pa so se hoteli še izpopolniti. Danes razpolagamo Slovenci zlasti v Ljubljani z glasbeniki mednarodnega formata, in to s komponisti, pianisti in drugimi.

Kar imamo danes klavirske literature, jo po meri lahko delimo v dve skupini: v prvi je dunajska šola (romantika, impresionizem), drugi praška (novejša smer).

Na sporedu, ki ga izvaja danes, 15. t. m. večer v Mariboru ga Marta Osterc-Vačalo, bodo dela živčih slovenskih skladateljev, ki so večinoma mišljena tudi kot »mladinska«. Spoznali bomo zlasti dela dveh naših mariborskih komponistov: Vasilija

Mirka in Karla Pahorja. Vsak obeh je tipičen predstavnik ene omenjenih smeri: Mirk dunajske, Pahor praške. S tem seveda ni rečeno, da je Mirkova smer »nemška«, Pahorjeva pa »češka«. Nasprotno: oba pišeta iz razito slovensko glasbo, a to podzavestno, ne da bi se k temu silila.

Ocene koncerta, ki je bil izveden že v Ljubljani, so si bile edine v tem, da imajo slovenski komponisti sicer vsi nekaj skupnega, da pa se drug od drugega v detajlih zelo razlikujejo. Vse kritike so priznale pianisti Osterc-Vačalovi izredne sposobnosti ter poudarile zlasti to, da je izvajala ves spored na pamet.

ASiC

STOPETDESETI LETNICA FRANZA GRILLPARZERJA

Čudovita pesniška osebnost je bil avstrijski dramatik Franz Grillparzer, ki se je rodil 15. januarja l. 1791 na Dunaju. Njegov oče je bil prosvetljeni odvetnik, mati pa je bila muzikalno navdahnjena. Grillparzer je bil zelo nesrečne narave, nihče ga ni zadovoljil, da je živel zelo nestanovitno in revno življenje. Končal je pravne nauke, narkar je bil domači učitelj pri nekem grofu, zatem nekaj časa brezplačni praktikant v dunajski dvorni knjižnici, od koder je preselil v službo k finančni upravi, končno pa se je lotil službe arhivskega ravnatelja dverne komore. V svojem enoličnem uradniškem življenju je večkrat odpušoval v tujino (prepotoval je zahodno Evropo, Italijo, Grčijo i. dr.). S Kathie Frölich je imel naravnost patološko razmerje, je pa kljub strastnemu nagnenju ni hotel poročiti. V njegovih romantično-fantastičnih »Modnjah« so ga večkrat obhajale samomorilne misli, zvezane z globoko notranostjo. Umrli je na Dunaju 21. jan. l. 1872.

Dočim je Nestroy obdelal tako imenovani

avstrijski problem ironično, ga je Grillparzer zajel bolj tragično (v svojih dramah: »Sreča in konec kralja Otokarja«, »Zvest sluga svojega gospoda«, »Bratovska zdrava v Habsburgu«). Dramatiziral je antične pravljice snovi (o »Zlatem runcu«, o Heri in Leandro s filmskim naslovom: »Morski in ljubzenski valovi«) na klasicističen, nekoliko okorel način. Grillparzerjevi problemi učinkujejo precej starinsko in zapušeno. V njegovih dramah se pozna predvsem Schillerjev in Goethejev vpliv, pa tudi vpliv Španca Lope de Vega.

Sodobna kritika je Grillparzerja-mladeniča povzdigovala med zvezde (na temelju »Prababice«, ki strši danes le še kot časa neprimerno šolsko čtivo in tragedije »Sappho«: moža so isti kritiki peklensko razmrevili, čemerne starca pa so spoštovali in slavili zaradi njegovega ustvarjanja. Med drugim je postal častni meščan dunajski in ud gosposke zbornice. Njegov 80. rojstni dan so praznovali v tedanji Avstriji in Nemčiji kot praznik njegovega slovstvenemu delu. Od tega časa podeljujejo vsaka tri leta v njegov spomin slovstveno nagrado za najspelejšo drsko delo v nemškem kulturnem krogu. Njegovi častilci so se l. 1890 združili v Grillparzerjevi družbi na Dunaju (Grillparzer-Gesellschaft).

MIK

k. Gostovanje tenorista Franca. Pretaklo soboto je gostoval v operi »Ples v maskah« v našem mariborskem gledališču prvi tenorist ljubljanske opere, g. Znan Franci v vlogi Ricarda. Njegovo gostovanje je občinstvo, ki je gledališče popolnoma napolnilo, sprejelo z velikim navdušenjem, kar je post tudi v polni meri zaslužil. Znan Franci je tenorist izredno močnega in obsežnega glasu, kakršnih smo imeli doslej v Sloveniji malo, in utegnil bi se razviti ob še nadaljnjem brusenju glasu v tenorista svetovnega formata. Občudovali smo pri tem gostovanju zlasti tudi njegovo jasno zgovornost. Polov. Franca je nastopila kot gostinja ga. Vera Majdičeva z zetom s polnim uspehom. Tudi celotna predstava je bila ena najboljših.

r.

govoril akademsko, pre malo politično, preveč profesorjsko in pre malo državniško. Njegov govor ni okrepil položaja Bolgarije, ki mora pač računati s tem, da sili osi ne računata pri uspešni izvedbi svojih nameranih akcij na mišljenje Bolgarije. V Berlinu so mnenja, da ni izključena v bodočnosti težka kriza bolgarske vlade.

Gospodarske vesti

Dr. Šutej o dviganju cen in pomanjkanju blaga

Snoči je govoril po beograjskem radiu finančni minister dr. Šutej. Na začetku je govoril o vprašanju cen in denarnega obtoka, v zvezi z dvema vlogama, ki so ju poslale gospodarske organizacije. Pri sedanjem našem položaju bi se cene mogle neopaženo urediti posredno z monetarno-političnimi ukrepi. Po možnosti bi se lahko dekretirale. To možnost smo mi tudi izbrali. Uspehe nadzorstva nad cenami, ki se ureja, vidimo lahko v gibanju cen na drobno. Gibanje cen je v vzročni zvezi s stanjem razpoložljivih zalog naših proizvodov in razvojem naših zunanjih trgovinskih odnosov. Če bi dvig cen rezultiral iz povečanja obtoka novčanic, bi se morale cene pri vseh vrstah blaga sorazmerno dvigniti, temu pa ni bilo tako. Minister je ostro napadel brezvestnost nekaterih gospodarstvenikov in spekulativov. Posledica psihoze je bila, da se je konsum vžigal v zadnjih treh mesecih I. 1940 v primeri z I. 1939 dvignil za 14,6% in celo 43%. Slično je bilo pri sladkorju in soli. Minister poudarja, da naj prebivalstvo ne naseda alarmantnim vestem, ker so zaloge sladkorja, soli in vžigalcev zagotovljene. Pri nas ni bila izvedena niti formalna in-

flacija. Ljudje tudi niso izgubili zaupanja v denarne zavode. Niti stotak ni bil izdan brez kritja, ker je podlaga za obtok določena z zakonom. 26. avg. 1939 je bilo v obtoku 8 milijard din, 30. dec. 1940 pa nekaj čez 12 milijard. Ni treba pojasnjevati, zakaj smo se v naši državi zadolžili, kar je povzročilo znaten denarni obtok. Obramba nevtralnosti zahteva veli-

ke materialne žrtve. Ni pa res, da se vrši zadolževanje pri Nar. banki tudi za redne državne potrebe. Za odplačevanje dolga, najetega za narodno obrambo je od začetka tega leta na razpolago solidna anuiteta letnih 600 milijonov din. Izdelan je že nov zakon o državnem računovodstvu ter bo kmalu sprejet in uveljavljen.

Proračunska javnost vedno in povsod!

Zato pa je javnost proračunov zahtevala, ki bi se morala prav posebno spoštovati. Reklo se bo morda, da je to opominjanje odveč, ker se itak vsi proračuni objavljajo in ker se o njih, vsaj občinskih, itak sklepa na javnih sejah. Poleg tega pa so tudi proračuni razgrnjeni, da se more vsak o njih informirati. To je pa vse lepo in res, toda še mnogo bolj res pa je tudi to, da ni pri nas proračuna, pri katerem se ne bi moglo načelno javnosti še bolj uveljaviti. Res se sprejemajo proračuni na javnih sejah, a te seje postajajo vedno bolj samo formalnost. A tudi izgovor o razgrnjenosti proračunov ni posebno močan, ker se tudi

v zadnjem hipu vstavljajo čisto nove postavke. Saj smo še v nekdanji narodni skupščini dostikrat doživeli, da niti poslanci sami niso vedeli za vse postavke, za katere so glasovali.

Živimo res v izrednih časih, ko ni mogoče vseh javnih poslov opravljati tako natančno kakor nekdanj. Zaradi tega pa le ni potrebno, da bi postali izredni časi dobra prilika za izgovor, da bi se delalo slabše in manj skrbno. To pa je tudi glavni vzrok, da opozarjamo na potrebo javnosti proračunov, in sicer kot splošno načelo in ne zaradi tega ali onega javnega proračuna. (Trgovski list)

Znanost pomočnica umne čebeloreje

Moderna znanost je obogatila tudi čebelarstvo z važnimi pridobitvami in odkritji, ki obetajo tej gospodarski panogi nov razmah. Tako je znanost na pr. odkrila, da poleg običajnih rastlin, ki služijo čebelarju za pridobivanje medu obstoja tudi nekaj takih, ki vsebujejo mnogo medu, samo da leži ta tako globoko v cvetnih čašah, da čebele s svojim rilcem ne morejo do njega. Tak slučaj je tudi pri znani rdeči detelji. Biologija je zagrabila problem na dveh koncih: na eni strani so začeli gojiti čebele, ki imajo posebno dolg rilce, na drugi strani pa so skušali izpremeniti s posebnim vzgajanjem tako deteljo, ki bi bila dostopna tudi za čebele. Vzgojili so že neko vrsto detelje z večjo odprtino, ki omogoča čebelarju srkanje nektarja. V posebnih predalčkih, v katerih umetno vzdržujejo temperaturo 35 stop. C, so umetno vzgojili že matice, katerih teža je znašala 290 miligramov, dočim tehta navadna matica pri rojstvu 220 miligramov. Čebele morajo biti tudi miroljubne, saj vsaka čebela plača svojo bojevitost s smrtjo. Zato so na pr. v Nemčiji vzgojili posebno vrsto čebel (»Nigra-rasa«), ki slovi zaradi svoje miroljubnosti. Število rastlin, iz katerih pridobivajo čebele med, cenijo na 800. Centrifugalni stroj modernih čebelarjev, ki

se zavrti 3000 krat na minuto, odstrani iz medu vse trdnjše sestavine, predvsem ostanke cvetov. Mikroskopični pregled lahko natančno ugotovi, iz katerega cvetja izvira med. Pod mikroskopom je mogoče odkriti tudi razne potvorbe, kajti med, ki ga proizvajajo čebele iz sladkorne raztopine, ne vsebuje ostankov cvetov. Mikroskop pa je koristen tudi pri ugotavljanju različnih okuženj, ki včasih napadejo čebele. Zanimivo je, da danes gojijo čebele precej tudi po modernih velemestih. Tako ima na pr. Berlin čez 8.000 čebeljakov.

Ni razloga za povišanje sladkornih cen

Finančno ministrstvo je poslalo beograjski »Politiki« na neki članek v katerem je bila izražena domneva, da se bo sladkor podražil ter da ga po trgovinah stalno primanjkuje, pojasnilo, v katerem pravi:

Tvornice sladkorja nimajo razloga, da povišajo cene sladkorja v tej kampanji, t. j. do 1. sept. 1941. Sladkor je že izdelan in so v njegovi cenivsebovani vsi proizvodni stroški. Od 1. sept. 1940 do 31. dec. 1940, torej v štirih mesecih je

bilo dano v prodajo 3460 vagonov sladkorja, torej mesečno 865 vagonov in dnevno 29 vagonov. V odgovarjajočih mesecih 1939 je bilo danih v promet 3367 vagonov, torej mesečno 841 ali dnevno 28 vagonov sladkorja. V zadnjih štirih mesecih 1938 je znašala prodaja sladkorja samo 725 vagonov mesečno.

g Nova naredba o prodaji mila za pranje je predpisana. Proizvajalci smejo dati v promet samo milo, izdelano po določenih te naredbe. Industrijski in obrtni proizvajalci morajo do vsakega 10. v mesecu pošiljati mesečno poročilo o proizvedenih količinah, s seznamom trgovcev, ki so jim milo prodali ter z navedbo količin. Prodaje ne smejo biti večje kot pred 1. sept. 1939. Naredba določa tudi količine, ki jih smejo trgovci na drobno prodajati svojim stalnim odjemalcem.

Ptuj dobi sadno sušilnico

Podružnica sadjarjev in vrtnarjev v Ptuj je imela v nedeljo 12. t. m. letni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik Miha Brenčič. Iz poročil je razvidno, da si je podružnica zadala predvsem dve zelo važni nalogi: povzdigniti sadjarstvo in organizacijo za sušenje sadja. Tako ima podružnica na razpolago nekaj sadnih škropilnic, dočim si večina sadjarjev ne bi mogla preskrbeti potrebnih škropilnic. Sadjarsko društvo si tudi

POVEČANJE DRŽAVNIH DOHODKOV

Po uradnih podatkih finančnega ministrstva je bilo v lanskem novembru državni izdatki skupno 1.207.331.021 din ali 98,67% predvidene vsote. V prvih 8. mesecih tekočega preračunskega leta so znašali izdatki 8691 milijonov 975.425 din ali 91,63% predvidene vsote. Dohodki pa so bili 10.181 milijonov 77.545 din ali 103,74% predvidene vsote. Suficit znaša 1.189.067.966 din.

g Ceniki v hotelih, prenočiščih, pensijah in gostilnah, ki imajo sobe za prenočišča, morajo po navodilih ministra za socialno politiko in trgovskega ministra biti obešeni v vsaki sobi z označeno ceno za prenočišče ter prispevki za osebje.

g O financiranju izdatkov za državno obrambo pravi »Politika«, da bi moralo biti izvajano na drug način, kot je pa to bila navada dosedaj. Predvsem pa je potrebno preprečiti davčno defraudacijo, ki se danes pojavlja na debelo. Prav tako je treba ustaviti izvedbo vseh takozvanih modernizacijskih programov, da bi bilo ustvarjenih čim več sredstev za financiranje izdatkov za obrambo države.

g Obvezne najemniške pogodbe se morajo po novih spremembah in dopolnitvah taksnega in pristojbinskega pravilnika skleniti za stanovanja in lokale z letno najemnino do 2400 din, oddane 1. jan. t. l. najkasneje do 1. maja t. l. Taksa znaša 10 din.

g Plenarna seja lesnega odseka Zveze industrijev se je bavila z mnogimi aktualnimi vprašanji lesne stroke, ki bodo deloma tudi predmet razprav na seji stalne delegacije lesnega gospodarstva, ki bo 17. t. m. v Beogradu. Delegata za Beograd sta predsednik Zveze Franc Heinrihar in tajnik dr. Adolf Golia. Seja je ugotovila, da je uspelo izvesti od specialne kontrole po ravnanju za zunanjo trgovino vse vrste rezanega in tesanega lesa. Odsek je potrdil stališče, da naj se pripustijo k registraciji vsi lesni izvozniki ter ugotovi, da je registracija v načelu sicer predvidena, niso pa še izdani tozadnji izvršilni predpisi. Zaenkrat se izvoznikom ni treba vlagati prošnje za registracijo.

g Sovjetski uvoz bakra je padel v preteklem letu od 4,5 milijonov funtov, kolikor je znašal predlani, na 1,09 milijonov funtov. Uvoz bakra je bil največji iz Anglije.

g Desetletni načrt za gozdarstvo je izdelalo romunsko ministrstvo poljedelstva. Načrt je izdelan tako, da bi bil lahko v slučaju potrebe izveden tudi v petih letih. Predvidena tudi 353 km nove ozkotirne železniške proge, 100 tovornih vagonov ter 500 km novih cest.

W. E. BARTHELL:

ŽENA V DŽUNGLI

Eksotični roman iz INDIJE

Dva dni in dve noči je ležala Beata v svoji spalnici v Willgardovi vili v Balasorju, ne da bi govorila, jedla in pila, v skoro nepretrganem spanju. Gibala se je tako malo, da je vzbudila videz, kakor da bi bila hroma.

V teh dneh je teklo življenje v Willgardovem domu z veliko previdnostjo; James Wilgard je premestil zgodnje konference z upravnikom, ki ga je bil privedel namesto svojega nečaka iz Newyorke, v predilnico. Balasoržani so že davno zopet delali; svojo veliko stavko so izgubili. Vendar pa jim je James Wilgard plačal kljub želji trustra nekoliko višje mezde.

Willgardovi ljudje so se plazili po konicah prstov po hiši, in če je bil kdaj kdo izmed njih neroden ali glasen, tedaj mu je zagrozil debeli Ghagira Musimwalli s nestmi in jeznim pačenjem obraza.

Tretjega dne je Beata odprla oči in se ozrla okoli. Prvo, kar je uzišla, je bila velika premakljiva lutka njene Agnes, ki jo je bila položila Mawasa na posteljo. »Elisabeth!« je šepetala, — tako je Agnes imenovala lutkico.

Takoj pride Mawasa vsa žareča zraven.

»Mem-sahib in Elisabeth sta lačni!« je šalivo dejala. »Ghagiro pokličem — pri-

pravil bo dober zajtrk!«

Odhitela je k vratom in Beata je gledala za njo, medtem ko je njena roka gladila lutko. Potem umakne roko pod odejo. V tej sobi je prebivala s svojim možem... tam pred ogledalom je stala za njim — tam na steni visi še njegova slika, okrašena s cvetjem — kdo je to storil? Stric James?... Izgubljala se je v spominih — — —

Mawasa je prinesla zajtrk z vinom. Tudi pred lutko je postavila majhen krožnik in položila nanj nekaj mrvic mesa.

»Elisabeth veseli, da je z mem-sahib!« je vneto pokimala. Čez Beatin shujšani obraz je drsel daljen smehljaj. Ganjeno je iztegnila roke proti Indijki. Mawasa se spusti ob njeni postelji na kolena:

»Zdaj bo imela mem-sahib zopet mir!«

»Mir?« — Čez Beatino lice se prikra-dejo solze.

Mawasa to opazi in se hitro dvigne, dajajoč si opravka s pripravljanjem zajtrka.

»Mem-sahib bo jedla!«

Beata se je s pomočjo Indijke dvignila in naslonila na blazino ter začela zajtrkovati. Toda skromno zajtrkovanje ji je zbudilo slasten tek. Vino je poživilo njene žile; ždelo se ji je, kakor da je raz-

grnilo neko tenčico, ki je ležala čez njeno glavo. Njen blede obraz je pordel. »Zdaj hočem vstati!« pravi; Mawasa se je na skrivnem zelo razveselila.

Ko je James Wilgard prišel ob treh iz predilnice, je Beata sedela na vrtni verandi. Sanjavo je zrla po tratah in cvetočih grmih. Shujšano telo je pokrivala lahka bela halja; plavi lasje so bili rahlo speti na tilniku. Kako lepa je vendar! Dih otožja je ležal nad njeno postavo. James Wilgard je zadihal globoko in tiho, preden se je dal začutiti.

»Ti si vstala? Kako se počutiš?« je vprašal. Njegov sicer nosljajoči glas je zvenel mehko. Beata je zardela in ga prijazno pogledala.

»Hvala, stric James. Upam, da se kmalu zopet okrepim.«

James Wilgard je primaknil stol k mizici in se igral z robovi prta. V njem se je začel boriti praktični Američan in mož, čigar srce se je ogrelo ob nesreči te žene. Tako je omahoval med voljo in željo, menciati sem in tja, hotel spregovoriti in se zopet ugriznil v ustnice. Toda vprav ko je hotel ziniti, začne Beata počasi, tožno govoriti.

»Leto dni, je začela, »leto dni, stric James. Nobenega miru si nisem privoščila. Še vedno vidim pred seboj gore, doline, slisim viharje... in potem džungle v globinah, vlažnovroč zrak, ki duši dih kakor mōra... In za vsako skalo, v vsaki dolini, za vsakim drevesom preži nekaj, — usoda... Tam se utrta snežni plaz, tu zija ledeniška razpoka, tam mrz-

lica, tu roparske živali, kače, močvirja, strupene rastline in temni, nevarni ljudje... In po vsem tem stojim tu s praznimi rokami: Nič! Nič! Nič! — Zmrzovale sem, stradala, drhtela v mrzlici, bolečine in noči brez spanja so me mučile, bila sem sama, strašno sama — in Agnes nisem našla!«

Sprva so jo lastne besede potle, potem pa se je spet zbrala in se odločno sklonila naprej.

»Toda ne odneham, stric James«, je rekla žgoče.

In potem je začela hoditi sem in tja. Njeni lasje so vzvalovali ob vsaki nagli kretnji, ob vsakem koraku.

»Kako bi tudi mogla! Ali more mati zapustiti otroka, če je ta v stiski? Jaz sem ga rodila! Jaz sem odgovorna! Ali bi mogla še kdaj povzdigniti oči proti soncu, če bi ne storila za svojo Agnes vsega, kar morem? Glej... živela sem... ljubila sem najboljšega moža! Na njegovem srcu sem bila blaženost svoje duše. Zdaj leži pod zemljo in jaz nimam ničesar razen svoje zvestobe in solz! Toda moj otrok —! Izkusila sem ljubezen neveste, žene, matere... Toda moj otrok — on mora še živeti — on mora še spoznavati — on mora še ljubiti!«

Zdaj se je utrnil z ustnic James Wilgarda ugovor:

»Agnes je mrtva!«

»Ona ni mrtva! Zaklinjam te, ona ni mrtva!«

»Ti si predrzna!«

(Dalje.)

Novice

Kako zdravimo pljučnico pri otrokih

Sulfapiridini so najuspešnejše zdravilo

V decembrskem »Zdravniškem vestniku« piše dr. M. A. o kemoterapiji pljučnice pri otrocih. Ker je ta bolezen zelo pogosta zlasti v mrzlih zimskih dneh, posnemamo iz strokovnega članka naslednje misli:

V zadnjih dveh letih vlada v medicini največje zanimanje za novo zdravljenje pljučnic. Sulfamidi so postali specifična sredstva proti posameznim vrstam klic. Dasi uspehi niso še do kraja dognani, lahko rečemo, da so sulfamidi rešili na tisoče otrok. Mnogo otrok, ki so oboleli na pljučnicah, ki so tako pogoste in za naše male paciente tako nevarne, je že rešilo »novo zdravilo« sulfapiridin. Po daljšem razvoju in preizkušanju so sestavili kemično snov, ki jo Amerikanci nakratko imenujejo sulfapiridin. Publikacije o uspehih novega zdravila so

najrazličnejše, vendar pa lahko iz vseh posnamemo le pozitivne strani. Če hočemo proučevati vrednost tega zdravila, ga moramo primerjati z uspehi zdravljenja z dosedanjimi zdravili.

Kinin je »veljal« doslej za specifikum proti pneumokokom. Po najnovejših kritikah pa ta niti najmanj ne zmanjšuje vročine in ne skrajšuje bolezenskega poteka. Tudi vitamin C uporabljajo pri pljučnicah, ker je pri njih pomanjkanje tega vitamina v organizmu. Toda tudi to zdravljenje je problematično. Serum proti pneumokokom učinkuje bolje, vendar pa ne tako dobro kakor sulfapiridin.

Kako deluje sulfapiridin? To zdravilo preprečuje razrast bolezenskih klic, zaradi česar laže zmaga obrambne moči organizma nad infekcijo in se tvori tudi manj bakterijskih toksinov. Zdravilo se

hitro rezorbira. Iz organizma se izloči kvantitativno po preteku 50 ur. Pri pljučnicah skrajšuje sulfapiridin potek bolezni. Zmanjšuje vročino, znižuje pojave pnevmotične toksicite, lajša dihanje, preprečuje komplikacije in zmanjšuje smrtnost od 16% do 0%. Od neugodnih strani tega zdravila pa navaja avtor bruhanje, cianozo (modrikasta barva ustnic zaradi težkega dihanja pri srčnih ali pljučnih obolenjih) in primer trombo-pnevmotične purpore (lastnost krvi, da se krvavenje težko ustavi in da nastanejo na koži pege, madeži). Postopek s sulfapiridinom je enostaven in cenen. Avtor je prepričan, da za enkrat ni boljšega zdravila za zdravljenje pljučnic pri otrocih, kakor pa so sulfapiridini. Uspeh je seveda odvisen od pravočasnega zdravljenja.

Železniška nesreča pri Knjaževcu

ŠTIRJE POTNIKI MRTVI, VEČ TEŽKO RANJENIH

Na progi Knjaževac - Niš se je pripetila huda železniška nesreča, ki je terjala štiri smrtno žrtve. Na postaji Rogošče je iztril vagon osebnega vlaka in se prevrnil. Pri tem so bile ubite štiri osebe, več pa jih je bilo težko ranjenih.

Vlak je pripeljal z majhno zamudo in

normalno brzino na postajo Rogošče. Pred kretnico je iztril vagon. Strojvodja je takoj ustavil vlak, kar je katastrofo zmanjšalo. Med potniki je nastala panika. Na njihov klicanje na pomoč je prihitelo železniško osebje, ki je izpod ruševin potegnilo štiri trupla in več ranjencev.

To in ono iz Krškega

Poverjeničstvo UROJR-a v Krškem je imelo v nedeljo dopoldne v ljudski šoli članski sestanek, ki ga je vodil predsednik poverjeničstva g. Hrovat Ivo. Tajnik g. Česnik Lado je poročal o dosedanjem poslovanju uprave in o predlogih, poslanih pododboru UROJR-a v Celju. Pri sluščajnostih je bilo stavljenih več predlogov, med ostalimi tudi predlog, da se rezervnim častnikom na deželi za obiskovanje predavani, katere vojaške oblasti prirejajo za rezervne častnike, dovoli brezplačna ali vsaj znižana vožnja po državnih železnicah, parobrodih in avtobusih.

Te dni je pri okrožnem sodišču v Novem mestu registrirana novoustanovlje-

na Kreditna zadruga državnih nameščen- cev v Krškem. S tem je zadruga dovolje- no poslovanje. — Predsednik upravnega odbora je dr. Ivan Sketa, sodnik iz Krškega, podpredsednik Škode Franc, državni upokojenec iz Krškega, predsednik nadzornega odbora pa dr. Ciril Golouh, sodnik iz Krškega.

Občina je te dni vsem družinam raz- delila vprašalne pole za podatke, ki bodo služili za primer živiliških nakaznic. Mnogi, posebno siromašnejši, komaj čakajo, da se že enkrat vpeljejo živilske nakazni- ce, ker upajo, da bo s tem nastopilo rav- nomerno in pravično razdeljevanje živil brez ozira na bogastvo ali položaj po- edinca.

Sokolski izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu

Preteklo nedeljo je priredila velika skupina selniških Sokolov izlet s smučmi in sankami k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Med prireditelji so bili tudi organizatorji Kobanskega tedna, ki so vodili izlet. Dan je v znamenju zimskega sporta prav prijetno potekel. Z veselo pesmijo so se napotili navkreber, s prav tako pesmijo so se zvečer zadovoljno vračali v Selnico ob Dravi.

KAJ VSE PRIPLAVA PO MORJU

Te dni so morske struje po hudi nevi- liti naplavlile na našo obalo blizu Dubrov- nika razne dele potopljenih ladij, sod ben- cina, gradbeni material in razna mazila za parnike. Nastalo je vprašanje, kdo ima pravico na vse to. Po obstoječih predpisih se morajo vsi najdeni predmeti shraniti tri mesece pri luških oblasteh, nato pa preidejo v last tistega, ki jih je našel.

DO 30 STOPINJ MRAZA V BOSNI

Silen mraz je zajel tudi Bosno. Tempe- ratura se giblje med 20 in 30 stopinjami pod ničlo. Vse reke so zamrzile.

IZ PROTESTA ZAPRLI GOSTILNE

V Slavonski Požegi je 1. januarja več gostilničarjev zaprlo gostilne, ker so tro- šarine zvišali. Odrrekli so vse obrti, češ, da ne zmorejo plačevanja trošarine in visoke vmske cene.

Pluj

p Zračni kino Pluj predvaja danes in jutri »Zmaga je naša«. Diklatni film poln neuspahov.

p »Na ledeni plaži« je naslov komediji v treh dejanjih, ki bo prvič uprizorjena v petek, 17. I. m.

n Pod težo tovornega avtomobila se je zrušil v Beranah lesen most, vozilo pa je strmeljavilo v reko.

Celje

c Umrl je na Teharjih pri Celju 73 letni posestnik in gostilničar Franc Pušnik. Po- kojni je bil soustanovitelj Gasilnega dru- štva v Gaberju pri Celju ter vedno zave- den Slovenec.

c Mesna občina celjska razpisuje do- bavo 45 komadov raznovrstnih vodovod- nih števcev. Navozi in dolžine morajo od- govarjati izvedbi nemškega enotnega štev- ca tipa MNZ (kazalnik s kazalci). Ponudbi je priložiti prospekt ali točen tehnični popis, iz katerega bo razvidna detajlna izvedba. Ponudbe je vložiti do 27. januarja pri mestnem poglavarstvu.

na I. izlet Slovenske zimsko-sportne zveze

od 24.—26. t. m.,

kjer bodo največje zimsko-sportne prire-

ditve v letu 1941.

Vsi

v Celje

c Zdravniška služba OUZD v Celju. 1. januarja so bili priključeni področju am- bulatorija OUZD v Celju naslednji kraji: 1. vasi Loče in Slatina iz občine Smart- no v Rožni dolini. Trnovlje spodnji del, t. j. južno od Novčane po cesti do Sole v Ljubčini, Lahovna iz občine Skofja vas (iz dosedanjega zdravniškega okoliša v Vojniku); 2. vasi Sv. Križ iz občine Pe- trovče, Gorica prvi del iz občine Velika Pirešica in Gorica, drugi del iz občine Smartno v Rožni dolini (iz dosedanjega

n Letalsko progo med Beogradom in Podgorico bodo kmalu odprli.

n Med evharističnem kongresu, ki bo letos v Zagrebu, bo govoril po radiu tudi papež Pij XII.

n 80 letna ženica Matilda Bužek pri Beli Crkvi govori pet jezikov, ne zna pa pisati in čitati.

n Stoletnici rastejo zobje. Blizu Rekov- ca živi 95 letna Joka Stepanovičeva, ki sta ji letos zrastle dva nova zoba.

Na smrtni postelji naročil krsto in križ

DAL JE POSTAVITI POLEG POSTELJE MRTVAŠKI ODER, OKRASITI SO- BO IN POKLICATI SINA, KI MU JE IGRAL POSMRTNO BALADO

V Požarevcu je preživel zadnje dni življenja znani godbenik Jecić, ki je bil priključen na bolniško posteljo. Stari go- slač je slutil, da bo umrl. Zato je poklical svoje in jim naročil, naj kupijo krsto in križ ter postavijo poleg njegove postelje mrtvaški oder. S težkim srcem so ugo- dili tej nenavadni želji moža na smrtni

postelji. Okrasili so tudi sobo s cvetjem in zelenjem. Dan pred smrtjo je bolnik naročil, naj brzojavno pokličejo njegove- ga sina Vlasto, ki je profesor na glasbeni akademiji v Skoplju. Ta se je res ripe- ljal. Moral je igrati umirajočemu očetu svoje skladbe. Kmalu nato je oče izdihnil.

Monoštrski krojač postal »svetnik«, ker je zdravil ljudi

S »čudodelno« vodo je zdravil ljudi — Pokoj zaradi »svetnika« — Kapanova kuharica pro- daljala »čudodelno« vodo za lepoto deklet — Se sedaj verujejo v »sv. Miška«

Tujec, ki pride v Bački Monoštor in se po maši ustavi pred cerkvijo, se lahko divi krepkim mladeničem in brhkim de- kletom v pisanih narodnih nošah. In če vprašaš Sokico, od kod njena lepota, se bo prekrizala in odgovorila, da se imajo monoštrska dekleta zahvaliti za zdravje in lepoto »svetniku« sv. Mišku.

Kdo je sv. Miško?

Bil je navaden krojaški pomočnik, Mi- hajlo Franković, ki ga je njegova pobož- nost, pa še bolj njegova prebrisanost in kaplanova pomoč napravila za narodne- ga svetnika. Povest o njegovem delova- nju sega nazaj v dobo okoli leta 1800. Takrat je živel v Bačkem Monoštru sla- boten krojaški pomočnik, ki je vsak dan hodil v cerkev, kar se je tankajšnjiemu ka- planu Franju Suhaju zelo dopadlo. Imel je tako moč nad mladeničem, da ga je dobil popolnoma pod svoj vpliv. Z verskimi razlagami in razglabljanji je ustvaril v mladeniču versko blaznost. Mihajlo Fran- ković je pustil svojo obrt in hodil po vasi ter pripovedoval, kako

se mu je prikazala sv. Ana,

ki mu je dejala, da naj ji postavi oltar. V zahvalo bo imel čudovito moč, da bo lahko zdravil ljudi. Dala mu je čudežno vrvi, s pomočjo katere naj zgradi vod-

njake. In voda iz teh vodnjakov, ki jih bo on blagoslovil, bo zdravila. Kdorkoli se bo z njo umil, bo rešen sleherne bolezni. Tudi mu je sv. Ana naročila, naj zbira vernike in jim z »božjo« besedo priprav- lja pot do ozdravljenja.

Kaplan Suhaj je popolnoma uspel. Lju- dije od blizu in daleč so verjeli njegovim besedam, da je Mihajlo »nadnaravni« člo- vek in da naj ga poslušajo. Še živega so Mihajla smatrali za svetnika. Klicali so ga sv. Miško.

»Sv. Miško« je hodil po deželi

in govoril o čudodelni moči vode iz vod- njakov, ki jih bo zgradil. Zbral je sred- stva in Monoštri dobil prvi »čudodel- ni« vodnjak. Ko je tu in tam res kdo ozdravel, ki se je umil s to vodo, je bila slava »sv. Miška« še večja. Kaplanova kuharica je bila pametna ženska. Ker je bilo vedno več bolnikov, ki bi se radi umili s »čudodelno« vodo, jo je spravljala v majhne steklenice ter jih prodajala po 6 krajcarjev. Žena je kmalu obogatela. — Župnišče je bilo prenovljeno in povsod je bilo blagostanje.

Za nenavnega svetnika se je pričela zanimati tudi cerkevna in posvetna oblast.

Katoliška cerkev je hotela napraviti kraj

njegovemu čudežnemu zdravljenju, ker je pač vedela, da je vse skupaj samo ver- ska blaznost ljudi, ki so bili pristaši »sv. Miška«. Toda niti cerkevna niti posvetna oblast nista mogli do živega narodnemu »svetniku« in njegovim vernikom.

Bili so pripravljani tudi z orožjem braniti

svojega ljubljence. Toda z ukano so »sv. Miška« končno le aretirali in ga zaprli v Somboru. Takrat pa so prihrumeli nje- govni verniki — 4000 jih je bilo — pred ječo in se zgrabili z vojsko. Bili so pre- magani in mnogo ljudi je bilo ob življe- nje. Nadaljnja usoda nenavnega svet- nika ni znana, pač pa je kaplanu cerkve- na oblast odvzela duhovniški čin in ga zaprla.

In kuharica? Ko je ta videla, da Miško- vi verniki ne verujejo več v zdravilno vodo, je pričela razlagati, da je ta

voda za dekleta.

Vsako dekle, ki se bo umilo z vodo »sv. Miška«, bo postalo lepo, da ji v treh fa- rah ne bo enake. Tudi pri tem poslu je mnogo zaslužila. Sedaj so še mnogo bolj drli k njej po vodo. In še sedaj verujejo Šokice v to vodo. Še vedno hodijo v Bački Monoštor k vodnjaku sv. Miška in se tam umivajo. Zato so tudi lepa...

Zanimivosti

Pretrsljiva žaloigra francoske evakuacije

„Vsi smo upali, da se bomo rešili na levem bregu Loire!“

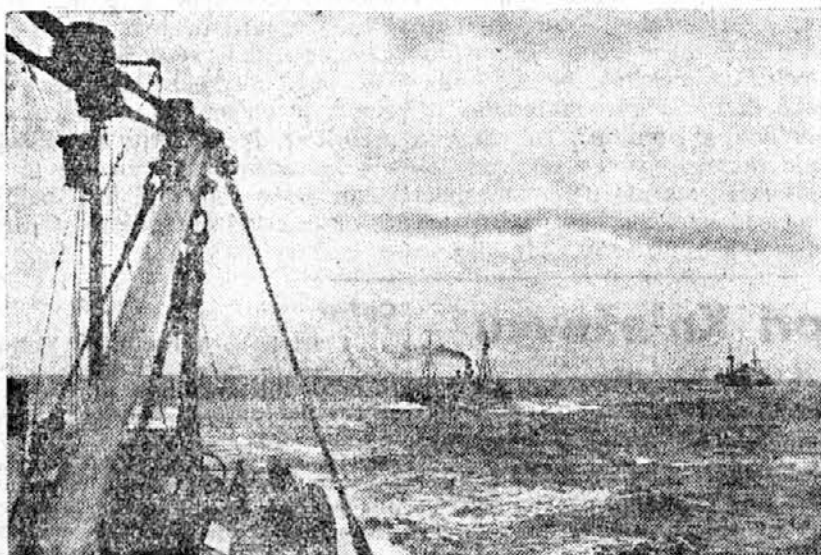
Znani francoski časnikar Jean de la Hire, urednik pariškega »Matina«, je izdal pod naslovom »Grozote, ki smo jih videli« knjigo, v kateri opisuje svoja opazovanja in vtise ob evakuaciji civilnega prebivalstva, ki se je jelo umikati na jug Francije, ko je bila prebita »Gamelainova linija«.

Dejstva, ki jih avtor opisuje v tej knjigi, so tako tragična in pretresljiva, da se človek zdrzne v nemi grozi, ko jih prebira.

»Prebivalstvo, ki se je jelo valiti kot brezimna ljudska reka po predoru Gamelainove linije iz severne in srednje Francije proti jugu, je živelo od enega samega upanja: rešili se bomo na levem bregu naše velike in mogočne Loire, prepričani, da je sovražnik za nobeno ceno ne bo mogel prekoračiti. Dogodki so se takrat razvijali z blazno naglico. Francoska evakuacija sploh ni bila pripravljena in organizirana. In tako se je izpremenila v ogromno in neurejeno preseljevanje nekoliko milijonov ljudi, ki so dobesedno preplavili vse ceste in pota. Poplava na cestah in prometnih žilah je bila tako tesna in silovita, tako grozna in nebrzdana, da sploh ni bilo mogoče naprej. Z avtomobilom je bilo mogoče na dan prevoziti komaj do 6 kilometrov. Pri tej poplavi ljudi, ki se je po polje pomikala naprej, so posamezniki prišli v tragičen položaj. Zada je pritiskala napredujoča nemška vojska. Že nam je bila za hrbtom, že so bili mimo nas prvi njeni oddelki. Poraz, ki nam je strl srca. Ko

pa se je vsa ta brezimna ljudska reka vendarle privallila do rešitev obetajoče Loire, je zašla v pravo fronto. Stotisoči in stotisoči ljudi, starčkov, žena in otrok, so se razkropili po poljih, travnikih, gozdovih in gorečih naseljih, kjer so že divjali najhujši boji. V krajih, odkoder je vsa ta ljudska množica pritisnila in se

valila, pa je tačas že zavladal mir, ki se je razgrnil čez ruševine in tu in tam še goreča naselja. Tragična zabloda, ko padejo množice iz dežja pod kap. Stotisoči in milijoni ljudi so bili brez strehe. Nad 4 milijone nas je bilo. In koliko jih je izgubilo življenje pri tej nesmiselni evakuaciji, koliko jih je zblaznelo, da so kot

Vojne ladje v Severnem morju

Kočljiva naloga češkega policaja

V Skuču na Češkem se je primeril slučaj, v katerem je moral mestni policaj opraviti kaj kočljivo nalogo. V policijskem vozu je spremljal neko 18 letno dekle, ki je bila na poti v porodnišnico. Kljub temu da je voz hitel, kar se je dalo, je novi zemljan zagledal luč sveta že med prevozom. Policaj, ki sredi poti ni mogel najti druge pomoči, se je znašel v kočljivem položaju. Hočeš nočeš je

moral opraviti vsaj najnujnejše opravke, ki so sicer pridržani samo babicam ali zdravnikom. Poroč je bil že končan, ko je slednjič pripeljal voz do porodnišnice. Mati in otrok sta bila zdrava, zdravniki pa so policaja, ki tudi v tako kočljivem položaju ni izgubil živcev, pohvalili, češ da je prav vzorno rešil kaj nenavadno nalogo.

Izdiranje zob na Kitajskem

Na Kitajskem je sicer nešteto modernih zobozdravniških klinik in zobozdravnikov v našem smislu, vendar pa še vedno prevladuje staro in primitivno izdiranje zob na ulici. »Ulični zobozdravnik« se navadno postavi v kak kot v najbolj prometni ulici, kjer odprejo svojo kaj preprosto ordinacijo. Ves njihov pribor sestoji iz navadnega stola, na katerem sedijo pacienti, in še bolj navadnih klešč. Kot znak svoje obrti izobesijo na dolgi palici več sto gnilih in starih zob in

skrbni, ki so nanizane na vrstico. Izdiranje zob se vrši kar na ulici, kjer se včasih okoli ubogega pacienta nabere številna množica.

Zene vedo, kdaj so lepe. In če so lepe, ni treba, da nosijo v sebi občutek manjvrednosti. — (M. Jimramova)

Ruševine v Londonu

Življenje v 60 minutah

KAJ VSE SE DOGODI NA SVETU V ENI SAMI NOČI

V Stockholmu je pred nekaj tedni izdala neka švedska založba zajetno knjigo, polno statističnih podatkov, med njimi uri poje človeštvo nad 30 milijonov ljudi na svetu v eni sami uri.

V eni sami uri umre na vsem svetu približno 4000 ljudi, dočim se jih v istem času rodi okoli 5400. V kratkih 60 minutah se zgodi na našem do 198.000 najrazličnejših zločinov in prestopkov. V eni sami uri poje poje človeštvo nad 30 milijonov kg krompirja, 25 milijonov kg kruha in

podivjani tulili med drugimi, ki so trepetali v nemi grozi. Ne tega ni mogoče povedati s človeško govorico.

V drugi polovici knjige navaja avtor posamezne konkretne primere pretresljivih usod, ki so jih doživeli posamezni Francozi pri evakuaciji. Nato pa objavlja dobesedne razgovore z onimi Parižani, ki se niso priključili evakuaciji, ampak so ostali v Parizu ter onemeli zrl, kako je sovražnik zasedel francosko prestolnico.

V tretjem delu pa objavlja Jean de la Hire dopise ljudi, ki pišejo, o svojih doživljajih na begu. Ti dopisi neznanih ljudi so tako pretresljivi, da se človek jedva vzdrži solz. Tu se kot na filmskem traku vrstijo dogodki, kot so jih videli preprosti ljudje, ki so v uri groze pobrali najnujnejše ter ostavili svoj dom in se priključili reki, ki se je udrila na jug.

15. februarja bo konec vojne

Napoved argentinskega astrologa Berta

Argentinski astrolog, znan pod imenom Berto, se je slednjič opogumil ter napovedal, kdaj bo konec vojne v Evropi. Po njegovem zadrževanju se bo sedanja vojna končala še pred 15. februarjem 1941. Mož pravi, da se bo namreč zgodila 15. februarja neka planetarna konjunkcija, ki bo imela odločilen vpliv na razvoj vojne in sedanjih dogodkov po vsem svetu.

Sodelovanje med nemškimi in aponskimi šolarji

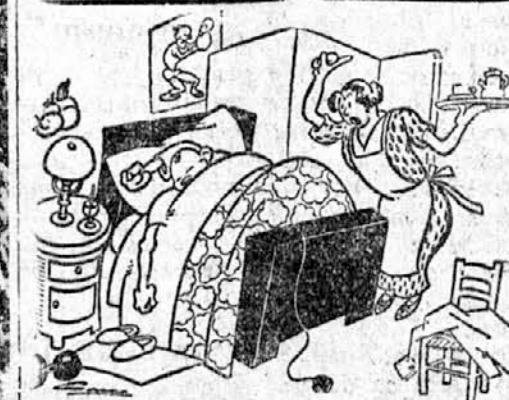
Na Japonskem so se odločili, da v najkrajšem času pošljejo v Nemčijo okoli 150.000 slik, ki so jih narisali učenci japonskih ljudskih šol. V bodoče bo v vsakem razredu nemških ljudskih šol visela najmanj po ena slika japonskih šolarjev. Na prav isti način pa bo tudi Nemčija poslala na Japonsko enako število slik svojih učencev. Poročilo pravi, da se bodo s to zamenjavo slik še bolj utrdili čustveni odnosi med nemškim in japonskim narodom.

V spomin maršala Balba

Mestni očetje v bolgarskem mestu Varna so te dni sklenili, da se bo neka ulica v mestu preimenovala ter bo poslednje nosila ime italijanskega letalskega ministra in maršala Itala Balba, ki je lani tragično preminul pri neki letalski nesreči.

ANGLEŠKI TENIŠKI MOJSTER PADEL V ZRAČNI BITKI

Kot poroča angleško časopisje, je znani angleški teniški mojster Shaves, ki je igral v Davis pokalu 1938 tudi v Zagrebu proti naši reprezentanci, padel v neki zračni bitki na afriškem bojišču.

KADAR BUDIJO BOKSAČA
Postrežnica: — Ena, dve, tri, šes., sedem...

Radio

Cetrtek, 16. januarja

Ljubljana: 7. poročila in veseli zvoki; 12. veseli napevi; 12.30 poročila; 13.02 harmonika; 17.30 koncert; 18.40 slovensčina; 19. poročila; 19.50 deset minut zabave; 20. zabavni spored Ro; 21. reproduciran koncert; 22. poročila. — Beograd: 13.40 koncert vojaške godbe; 18.35 plesna gl.; 20. zabavna ura; 21.40 poročila; 22. zabavni koncert. — Zagreb: 17.15 komorni koncert; 18.15 šahovska reportaža; 20. koncert komornega orkestra. — Praga: 13.45 koncert lahke gl.; 15. plesna gl.; 16.35 zvočna igra; 17.20 narodne pesmi. — Solija: 17.30 koncert zabavne gl.; 19.45 Ro; 21.30 lahka gl. — Angleške postaje: 19.20 zabaven spored; 21.15 pisan koncert; 23.15 plesna gl. — Beromünster: 19.25 orkestralni koncert; 21.10 klasična glasba. — Italijanske postaje: 18.40 koncert zabavne gl.; 19.30 Puccini »Turandot«. — Nemške postaje: 16.20 vesela gl.; 19.15 lahka gl.; 21.15 lahka gl.; 23.15 pisan koncert. — Sottens: 21.05 lahka gl.

JANKO GORJUP

Zaroka

Gospod Peter je pred nekaj leti prekoračil trideseto. Poročen se ni bil. Prej se ni poročil, ker si je hotel zagotoviti dober kosček kruha. Ko ga je pa imel, se je začel razgledovati po dekletih. Živel je na deželi, zato ni mogel najti v bližini nič primerne. Odločil se je, da zajadra po svetu.

Imel je lasten avto in s tako podlago je z lahkoto prišel v bližnje trge, v mesto in v odlične družine. Zaljubljen itak ni bil, zato je lahko hladnokrvno izbiral. Vendar se mu je tudi primerilo, da je bil kje odbit. Saj veste, tiste, ki bi on hotel... tiste, ki bi njega hotel... in tako naprej. Prepal je že več bolj ali manj imenitnih družin, a do konca ni prišel. Marsikje bi ga bili tudi radi ujeli, toda gospod Peter je bil ptič, ki se ni pustil ujeti.

Kar sem namenil pripovedovati, se mu je pa pripetilo, ko je prav strokovnjaško raziskoval družino gospoda svetnika. Gospa svetnikova ga je bila namreč pogodila: dober, pošten fant, ki išče nevesto. Pozicija, da malo takih! Sklicala je družinski svet in sprožila razpravo.

»Gospod Peter bi bil nalašč za našo Tino.«

To je bil soglasen sklep družinskega sveta. Oče, mati, bratje, bodoča nevesta, vsi so se vmešavali v razpravo. Sklenili so prav do vseh podrobnosti, kako in kaj. Načrt je bil napoleonski: vsi izhodi so bili zavarovani.

Najprej ga bo treba obdati z drobnimi skrbmi, ki tako dobro denejo. Ko se prične v mestece, ga vsakokrat naskočijo Tinini bratje in ga vzamejo v svojo sredo. Neprisiljeno, se razume. Tako se jim privadi in jih bo sam poiskal, saj itak nima tam posebne družbe. Popeljejo ga v kino, na ples, srečavali se bodo takole slučajno zdaj tu, zdaj tam. Sem in tja se lahko sreča tudi s Tino. Lepa beseda, prijazen nasmehek, lahak stisk ročice kot uvod. Sčasoma si bo morda začel njene bližine. Tako začne zahajati v hišo.

Ko je pa niti začasno v kletki, mu je treba močno osladiti življenje. Za začetek sladčice,

časička kave, sadje, nato kosilo, večerja ali kake posebnosti, pripravljene seveda od domače hčere. Lepi pogledi dobro denejo srcu, dobro kosilo in večerja pa želodcu. Če sta zadovoljna srce in želodec hkrati, spravi ta lepa harmonija človeka v neko posebno stanje. Svet se mu zazdi lep, družinsko življenje pa prehaja že v blaženost. Sedaj šele zagleda, kako lepo se ujemajo med seboj oče, mati, bratje in sestre. Takih družin je pač malo! Srečen, kdor si tu lahko izbere nevesto!

Gospod Peter se je že močno približal tej sreči. Prijatelj pa ga je svaril:

»Ti si res kalin! Kmalu boš javno zaročen. Vsi tako pravijo, samo ti si slep in gluhi!«

»Ni res! Tina ni vsiljiva. Dobri so vsi z menoj, toda to je le prijateljstvo.«

Prijateljeve besede niso zalegle, ko mu je dejal:

»Kakor si postelješ, tako boš ležal. Toda vedi, da Tina ni za tebe. Ne zna gospodinjit. Sladkarije, ki jih ješ, pripravlja služkinja. Razvajena je in histerična. Slišati bi jo moral, kako včasih kriči, in vidiš, kako spačen je takrat njen obraz!«

Gospod Peter se ni dal ugnati. Težko je človeku menjati nazore. Tina in vsi svetnikovi so bili zato prepričani, da se je načrt že popolnoma posrečil. Treba je le še zapreti kletko in spraviti zadevo v javnost, pa bo vse v redu.

Tudi ta načrt so izdelali do podrobnosti. Najprej bodo vsi v sobi. Počasi odidejo bratje vsak po svojem opravilu, nato stopi še mati v kuhinjo z izgovorom, da mora pogledati k loncem. Končno pokliče nekdo očeta, da se za hip oddalji. Hčerka bo skušala sama zabavati gosta. Najprimernejše bo, ako mu pokaže album. Tako bosta prav blizu. Njeni »trajnice« kodri ga bodo božali po licu. Čutil bo njen diš. Ni vrag, da mu ne pridna nizek, da bi jo objel! Objem prinese poljub in — kletka se zapre.

(Sledi konec.)

Maribor

Mariborski gasilci na delu za varnost mesta

Pomanjkanje mladih intelektualcev v gasilskih vrstah — Gasilski kongres v Mariboru ob proslavi 70 letnice v avgustu

Mariborska Prostovoljna gasilska četa, ki spada med najstarejše gasilske edince v Sloveniji, je stopila pred kratkim v jubilejno 70. leto, ki ga bo tudi oficijelno praznovala v mesecu avgustu, ko bo ob tej priliki v Mariboru zlet Gasilske zajednice dravske banovine, po možnosti pa celo vsejugoslovanski gasilski kongres. Delo naših gasilcev je tiho, a zato nič manj intenzivno, saj ne nastopajo samo pri raznih požarih, ki so hvala Bogu v našem mestu bolj redki, temveč so svojim someščanom in okoličanom na razpolago tudi v raznih drugih stiskah, ki jih večkrat stanejo celo materialno izgubo. Ako upoštevamo, da porabi četa samo na plačah in socialnih dajatvah letno preko 80.000 din, da stalno izpopolnjuje svoj inventar, da je stala samo ureditev prostorov prvega nadstropja v Gasilskem domu okoli 73.000 dinarjev in da so cene gasilskim potrebščinam izredno poskočile, moramo tudi znati ceniti požrtvovalno delo gasilcev. Četa razpolaga z največjim in najmodernejšim mestnim gasilskim avtomobilom v državi, ki ima dve motorki. Nabava avtomobila za tehnično prvo pomoč bi bila tudi jako potrebna, vendar so trenutno v ospredju mnogo važnejše naloge ter bo zaradi tega ustrezno izpolnjen veliki mestni gasilski avto. Prav tako ima samarijanska postaja najmodernejši rešilni avtomobil med več vozov. Samarijansko postajo vodi četa popolnoma v svojih režijah ter je baš ta pogosto vir velikih izdatkov, za katere si morajo gasilci sami poiskati kritja. Posebno težko zadeva samarijanska dolžnost gasilce danes, ko je tako drag bencin ter je težko nabaviti pnevmatike in druge potrebščine. Med glavne podpornike čete spada mestna občina, v veliki meri pa se je izkazalo tudi mariborsko meščanstvo, med katerim se je na pr. lani zbralo za gasilce okoli 30.000 din.

Prostovoljna gasilska četa v Mariboru je organizirana v Mariborski gasilski župni, ki ima oficijelno doslej sicer samo dve četi (druga je zavodna četa v delavnicah drž. žel.), v resnici pa je treba prišteti tudi še 5 industrijskih čet na levem bregu ter nekoliko na desnem bregu, ki se imenujejo po tovarnah, v katerih so. Te čete pomenijo pojačanje gasilske službe v našem mestu, tako v pogledu števila gasilcev kakor tudi v materialu. Zanimivo je, da je bil še pred leti sedež mariborske župe v Pesnici ter je mestna gasilska četa dobivala tako s podeželja potrebna navodila. Poleg industrijskih gasilcev bodo v najbližji bodočnosti pomenili veliko razbremenitev pomožni gasilci. Prostovoljna gasilska četa deluje namreč tudi v Pododboru za gasilsko službo, ki spada v referat Odbora za zaščito mesta pred napadi iz zraka. Vse gasilsko delo v tej smeri je poverjeno četi, ki je v prvem tečaju vzgojila že 80 pomožnih gasilcev, v kratkem bodo pa še novi tečaji, v katerih se bo predvsem upoštevala lišna zaščita. V vsaki liši mora biti vsaj eden, ki bo v tem pogledu izvežban. Pomožni gasilci bodo pritegnjeni v kratkem k aktivnemu delu v četi. Mesto bo razdeljeno na 7 rajonov, v vsakem bo posebna gasilska straža, ki bo imela v posebnem zaklonišču potrebno orodje. Pogled v bodočnost pa zahteva, da se skoro ustanovi še posebna gasilska četa na desnem bregu Drave, tako da bo desni breg i v pogledu moštva i v pogledu materiala od matične čete neodvisen, saj je tudi tam mnogo važnih objektov in preko 20.000 prebivalcev.

Posebno pereče vprašanje za naše gasilce je tudi preskrba z vodo. Kakor znano je desni breg spojen z vodnimi rezervuariji po vodovodu, ki poteka pod mostom. V slučaju prekinitve tega vodovoda, s čimer je vsaj teoretsko treba računati, ostane levi breg brez vode v zadostni množini. Trebalo bi tudi tu zgraditi posebne vodovodne rezervoarje, saj vode ne manjka. Za enkrat pa dela četa na tem, da se poživijo vsi studenci in vodnjaki ter da se nabavijo cevi v toliki množini, da bi kot glavni vodni vir lahko služila reka Drava. Toda te cevi so sedaj silno drage. I m velja din 65.—

Mariborska gasilska četa je sestavljena predvsem iz obrtnikov ter močno pogreša v svojih vrstah intelektualce, ki bi lahko pomagali pri gasilski vzgoji meščanov, ki je danes važnejša kot marsikaj drugega. V slučaju potrebe bi zadel gasilce težak posel, ki se ga že danes v polni meri zavedajo ter se nanj pripravljajo. Vabijo pa v svoje vrste tudi one, ki imajo za to čas in dobro voljo, a so njihovo delo doslej le od daleč opazovali. Tudi na podeželju je precej gasilskih čet, ki na pr. nimajo članov s poveljniškim

izpitom. Zaradi tega bo v februarju 5 dnevni poveljniški tečaj predvsem za člane takšnih čet.

Gasilska organizacija je ena najbolj razširjenih po Sloveniji, skoroda ni več večje vasi brez lastne požarne brambе. V 26 gasilskih župah je organiziranih preko 1000 čet z okoli 35.000 članstva, ki predstavlja močno armado na polju požarne zaščite. Zanimivo je, da je najmočnejša mursko-soboška župa s 110 četami, ki pa po številu članstva ne dosega župe Ljubljana-okolica, ki ima 84 čet.

Velik proces proti ponarejevalcem

V kratkem se bo pričel pred mariborskim okrožnim sodiščem eden največjih procesov proti ponarejevalcem bankovcev, kar jih pozna kriminalna zgodovina Slovenije. O ponarejanju 500 dinarskih bankovcev smo svoj čas že poročali. Ena družba ponarejevalcev je delovala v Zagrebu, pomagali so jo odkriti tudi kriminalni uradniki mariborske policije, druga pa je imela svoje torišče v mariborski okolici in drugod. V zagrebški aferi so bile že izrečene sodbe, v mariborski pa

bo prišlo na zatožno klop nič manj kakor 28 obtožencev, med katerimi so glavni obtoženci Franc in Josip Majcen, Anton Grašič in Mohor Vabič, ki so imeli mnogo zaupnikov in finančnikov. Ker je bilo treba v teku preiskave med drugim zaslišati tudi 202 prič, so bile priprave za ta proces naravnost ogromne, prav tako pa bo trajal proces predvidoma tri dni, čeprav ne bodo vse priče osebno sodelovale. Obtožnica obsega 34 tesno tipkanih strani.

Navodila za oddajo poštnih pošiljk

Zaradi ukinitve vlaka št. 527, ki je odhajal iz Maribora ob 20.55, bodo mariborske pošte odpravljale od 15. t. m. dalje vse pošiljke za smer proti Ljubljani in Zagrebu ob 17.55.

Opozorjamo občinstvo, da bi predajalo svoje pisemske pošiljke v nabiralnike v mestu do 15., na poštah Maribor 1 in 3

do 16.30 in na pošti Maribor 2 do 17.30. Pakete je treba predajati vsem mariborskim poštam po možnosti že dopoldne ali popoldne vsaj do 16. Samo ob predaji v navedenem času bodo pošiljke lahko odpravljene z najugodnejšo priliko, ki je ob 17.55.

Zimska pomožna akcija v Košakih

Kakor druge občine, tako je tudi občina Košaki za božič obdarovala svoje najpotrebnejše občane. Z živili je bilo obdarovanih 350 revnih družin ter nad 50 posameznikov. Da je bilo mogoče pridelati božičnico, se ima občina zahvaliti nekaterim tovarniškim podjetjem, trgovcem in zasebnikom, ki so darovali deloma v blagu, deloma v denarju. Uprava občine Košaki izreka v imenu obdarovancev vsem, ki so kakor koli prispevali k temu lepemu socialnemu delu, svojo najtoplejšo javno zahvalo.

m V srednješolski službi je napredoval v 7. skup. profesor Leon Eržen iz Maribora.

m Umrl je poveljnik gasilske čete v Radvanju g. Ludvik Mandl. Pogreb bo v četrtek ob pol 16. uri v Radvanju.

KARTOTEKE „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

* Inserati za vse časopise pri Hinko SAX, Grajski trg.

* Danes zvečer v Narodnem domu koncert slovenske mladinske glasbe. Koncertira prof. Osterc-Valjalo.

m Ukinitve nekaterih vlakov so močno prizadele tudi naše mesto. Z današnjim dnevom potniki iz Maribora proti Zagrebu ne bodo več imeli priključka na brzi vlak v Zidanem mostu, tudi v obratni smeri je ukinjen edini direktni brzi vlak. Pa tudi na progi Maribor—Ljubljana odpadejo nekateri vlaki, kar se bo poleg osebnega prometa močno poznalo tudi v dostavi pošte.

m **Pobreski Sokol** bo zopet pričel od jutri dalje z redno telovadbo. Članstvo in naraščaj naj se javi ob telovadnih urah svojim vadiateljem.

m **Knjižnica Delavske zbornice** v Mariboru je lani izposodila 40.338 knjig, torej 6361 več kot leto popreje.

m **Tradicionalni planinski ples** bo tudi letos 1. februarja v Sokolskem domu.

m **Ljudska univerza** v Studencih. V četrtek ob 19. predava v dvorani deške ljudske šole g. Miloš Ledinek o temi „Kaj dela naša poklicna posvetovalnica“. Pred predavanjem skopitne slike.

m **Občina Studenci** pri Mariboru sporoča lastnikom koles, da se morajo nemudoma prijaviti v občinskem uradu vsa kolesa ter plačati za tekoče leto takso, ki je ista kakor lansko leto.

m **Šahovska sekcija SK Železničarja**. V četrtek ob 20. važen članski sestanek radi klubskega tekmovalja za prvenstvo Slov. šahovske zveze.

Zeiss- stekla
samo dipl. optik peteln

* Vsi časopisi, domači ter inozemski pri Hinko SAX, Grajski trg.

m **Učiteljsko zborovanje** okrajnega učiteljskega društva Maribor, levi breg, bo v soboto, 18. jan., ob pol 10. v drž. ljudski šoli v Krčevini pri Mariboru. Razen običajnih točk bo na dnevnem redu poročilo delegata o banovinski učiteljski skupščini v Ljubljani, v obliki razgovora pa se bo obravnavala pedagoško-didaktična točka »Naša višja ljudska šola« s poročili posameznih zborovalcev-praktikov na tej stopnji ljudske šole. Ta razprava je tem aktualnejša, ker se ta šola šele izgrajuje ter stojimo tik pred objavo njenih novih učnih načrtov. Na sporedu bodo tudi še druga za šolo in učiteljstvo zelo važna vprašanja. Upravni in nadzorni odbor bosta imela istotom ob 8. sejo.

m **Hubertus plašč** in pralni kotel je nekdo ukradel v noči na 11. jan. iz nezaklenjene pralnice Antonu Turku, kovaču državnih železnic, na Pohorski cesti.

m **Za 900 dinarjev** je oškodovan neznani zlikovec mizarja Albina Belaka na Frankopanovi cesti, ki mu je iz žepa suknje v pisarni izmaknil samokres znamke „Walter“, kal. 6,35 mm, orožni list na njegovo ime ter rjavo listino s 100 dinarskim bankovcem.

m **Magnet in izolirane električne žice** v vrednosti 1000 dinarjev je nekdo ukradel v noči na 14. jan. iz osebnega avtomobila trgovskemu zastopniku Paulu Francu iz Miklošičeve ulice. Avto je imel shranjen v nezaklenjeni uti na dvorišču v Kopališki ul. 20. Tatvine sta osumljena dva moška.

SIGNIRNE STAMPILJKE
IN BARVA „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m **Pri odvažanju hlodov** iz gozda je padel pod voz 63 letni voznik Karel Osojnik iz Sv. Lovrenca na Poh. ter dobil poškodbe po celem telesu.

m **Zaradi poledenela stopnice** vagona je padel 33 letni sezonski delavec Jože Petrovič iz Radovcev, občina Grad, ki se je pravkar vrnil s sezonskega dela iz tujine. Dobil je več poškodb po glavi.

m **Rebra si je poškodoval** pri padcu s hleva 41 letni vinčar Franc Ferik iz Sv. Marjete ob Pesnici.

m **Večerni tečaj** za rezervne pehotne oficirje se bo pričel v petek, 17. jan., ob 20.15 pri 45. pp. v kasarni Viteškega kraja Aleksandra I. Zedinitelja na Meljski cesti. Predavanja bodo do 17. marca vsak torek in petek po dve uri. Prijave se še sprejemajo v petek pred predavanjem.

m **Štiri žrtve belega sporta**. Idealne smuške prilike izvajajo staro in mlado v prostu naravo, žal zahteva smuški sport tu in tam tudi svoje žrtve. Tako si je poškodoval nogo 42 letni profesor Joško Trobej iz Maribora, v Slivnici si je poškodovala nogo pri smučanju 18 letna dijakinja Jožefa Škerbiševa, težje notranje poškodbe je dobil 33 letni šolski upravitelj Vilko Mihelič iz Reke, nogo pa si je poškodoval še 14 letni sin delovodje Branko Makarovič iz Studencev.

m **Vol je pobegnil** na mariborskem kolodvoru pri nakladanju živine za prevoz čez mejo. Preko tračnic jo je ucvrl na peron, od onod pa preko železniškega mostu ter je povzročil med ljudmi na peronu za nekaj časa precej zmede. Ujeli so ga šele onkraj mostu.

m **5000 dinarjev** je izmaknil z listino vred spreten žepar čevljarskemu mojstru Godcu. Policija je v zvezi s tatvino prišla dve osebi.

m **1500 dinarjev** vreden ženski zimski plašč je nekdo ukradel zasebnici Mariji Polančevi na Aleksandrovi cesti iz omare na podstrešju. Temno modri plašč s kuhovinastim ovratnikom je bil last Julijane Zidanove, ki ji ga je dala v shrambo.

m **Ker so se konji ustrašili avtobusa**, je padel ssani in si poškodoval ramo 27 letni posestnikov sin Anton Železnik iz Košakov.

m **Na cesti je po nesreči padel** ter si zlomil nogo 55 letni višji polic. stražnik v pok. Gregor Cauko s Pobrežja.

STAMPILJKE „SOFRA“
Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

* **Beležne — namizne koledarje** dobite najceneje v knjigarni in papirnici „TISKOVNE DRUŽBE“ z o. z., Maribor, Cankarjeva 1. Telefon 25-45.

* **PSIHOGRAFOLOG Karmah** sprejema obiske v hotelu „Zamorc“.

* **Danes zvečer** v Narodnem domu koncert slovenske mladinske glasbe. Koncertira prof. Osterc-Valjalo.

* **Pisarniške potrebščine**, tiskovine pri Hinko SAX, Grajski trg.

* **V počastitev spomina** pok. šol. upravitelja v Radvanju g. Radoslava Knafliča našega narodnega borca, je darovala Narodna Odrbana v Mariboru šoli v Radvanju za siromašno šolsko deco din 300. Najlepša hvala!

KUPUJTE

V TISKOVNI DRUŽBI Z O. Z.

Maribor, Cankarjeva 1

Telefon 25-45

m **Nočno lekarniško službo** bosta vršili od 11. do vključno 17. januarja lekarna pri Zamorcu, Gosposka 12. tel. 28-12, in lekarna pri Angeli varuhu, Aleksandrova c. 33, tel. 22-13.

Narodno gledališče

Sreda, 15. jan.: zaprto.

Četrtek, 16. jan., ob 20.: „Lepa Vida“.

Red C.

Petek, 17. jan.: zaprto.

Sobota, 18. jan., ob 20.: „Habakuk“, Red A.

* **Druga ponovitev** Kozakev „Lepa Vida“, ki je v prvih dveh predstavah tako lepo uspela, bo v četrtek, 16. t. m.

* **Gostovanje mariborskega gledališča** v Ljubljani. V sredo, 22. t. m., se vrši letošnje prvo izmenično gostovanje med ljubljanskim in mariborskim gledališčem. Mariborčani bodo gostovali tega dne v Ljubljani z Gorkega dramsko sliko „Na dnu“, ljubljancami pa bodo pozneje prišli s Shakespearejevo tragedijo „Romeo in Julija“.

Kino

* **Esplanade kino**. „Melodije iz sanj“, film krasne vsebine in petja, z Benjaminsko Giglijem. Najnovejši šlagerji in arije iz oper „Boheme“, „Odiseje“ itd.

* **Grajski kino**. Danes velika razkošna drama „Zena brez preteklosti“. Borba dveh žen za ljubezen enega moža. Sibylla Schmitz, Albrecht Schönhals, Maria v. Tasnady.

* **Union kino**. Do vključno četrta „Žene v okovih“. Velika socialna drama iz življenja žena v ameriških ječah.

Smučarska poročila

(„Putnik“, Maribor, 15. jan.)

Poštarški dom: —9 C, jasno, 15 cm pršica na podlagi 25 cm.

Pohorski dom — Mariborska koča: —9 C, jasno, 20 cm pršica na podlagi 35 cm.

Sokolski dom: —10 C, jasno, 30 cm pršica na podlagi 40 cm.

Sv. Lovrenc na Pohorju: —11 C, jasno, srež 38 cm.

Pesek: —15 C, jasno, 80 cm pršica.

Ribnica na Pohorju: —13 C, jasno, 30 cm pršica.

Senjorjev dom: —14 C, jasno, 15 cm pršica na podlagi 45 cm.

Rimski vrelci: —14 C, sneži, 48 cm pršica.

Hogaška, Slatina: —17 C, jasno, 18 cm pršica.

Grč (Oset): —10 C, sneži 30 cm pršica.

Smuka povsod odlična!

Vaš uspeh: mali oglasi v „Večerniku“!

Drevi propagandno drsanje na stadionu

Tik pred zaključkom včerajšnje številke smo prejeli vest, da je propagandni nastop slovenskih drsalnih prvakov predložen. Pozneje so pa kljub temu javili svoj prihod, tako da se bo Mariborčanom nudila drevi ob 18.45 na drsališču SK železničarja redka prilika, da vidijo najboljšo slovenske drsalce: S. Palmelova, V. Sernečeva, J. Bibra in M. Beletta, ki bodo

nastopali posamezno, razen tega pa tudi para Sernečeva - dr. Schwab in Palmelova - Biber. Ostale točke sporeda bodo izpolnili domači drsalci, med katerimi vladajo največje zanimanje za prvi javni nastop komaj 11letne umetnice na ledu Ančke Černetove. Na drsališču so že montirali zvočnike, ker bodo nastopali drsalci ob zvokih svojih gramofonskih plošč.

I. zlet slovenskih smučarjev v Celju

BO ZDRUŽEN Z NAJVEČJO ZIMSKO-SPORTNO MANIFESTACIJO DO
SEDAJ SPLOH V NAŠI DRŽAVI

Naloga, ki si jo je zadala Slovenska zimsko-sportna zveza z organizacijo največjega smučarskega praznika, ni lahka, vendar hoče zveza pokazati s to prireditvijo, na kako visoki stopnji je naš smučarski sport, kakor tudi, da ni smučarstvo narodni sport samo na papirju, pač pa sport, katerega gori ves naš narod.

»I. zlet slovenskih smučarjev« bo v Celju v nekakem središču naše ožje domovine in bo v teh dneh središče velikega zanimanja vseh zimsko-sportnih krogov. Celje bo za dneve praznika slovenskih smučarjev sprejelo v svojo sredo vse prijatelje belega sporta ter jim odkrilo čar zimske lepote v tem delu naše lepe Slovenije.

Za dneve največje zimsko-sportne prireditve se bodo zbrali in borili v Celju v viteški borbi vsi najboljši smučarji v naši državi, kajti saj se bodo tega izleta udeležili prav vsi smučarji in to od prvega favorita do zadnjega naraščajnika. Vsi ti bodo v dnevih »I. zleta slovenskih smučarjev« manifestirali za idejo sporta v naši domovini in zaradi tega vas kliče in vabi Slovenska zimsko-sportna zveza, da se udeležite tega mogočnega praznika. Prebivalstvo mesta Celja vas bo sprejelo z vso gostoljubnostjo in nudilo slehernemu posetniku tega praznika obilico razvedrila in zabave, za časa vašega bivanja med nami se boste počutili kakor doma. Vsa tekmovanja za državno in narodno prvenstvo v klas, kombinaciji, državno in narodno mladinsko prvenstvo, narodno prvenstvo v alpski kombi-

naciji, vsa izletna prvenstva bodo izvedena v najbližji okolici mesta Celja in bodo dostopna slehernemu sportniku. Istočasno s temi prvenstvi se bodo vršile razne prireditve v hokeju in umetniem drsanju na ledu.

Predpriprave za ta veliki praznik, kateri bo najmarkantnejša zimsko-sportna prireditev v naši državi, so v polnem teku. Organizacija izleta je v izkušenih rokah dolgoletnih sportnih delavcev in je vsled tega vsakemu, ki bo posejil zlet slovenskih smučarjev, pravi sportni užitek. Tudi za razno drugo prijetno razvedrilo je poskrbljeno.

Pohitite v dnevi od 24.—26. t. m. vsi v Celje, kjer se bo vršila najimpozantnejša prireditev v dobi zimskega sporta in se prepričajte, da je tudi Celje in njegova okolica poleg že znanih zimsko-sportnih centrov žar zimske lepote.

Celje je pripravljeno. Celje ne vabi samo smučarje, temveč vse ljubitelje bele opojnosti. Saj so Celjani podvzeli že vse potrebne korake, da bodo v dneh izleta nudili obiskovalcem vse, kar koli si bo pozeležo srce. Hoteli in restavracije že pričakujejo svoje prve goste.

Na svidenje od 24.—26. t. m. v Celju. Slovenska zimsko-sportna zveza kakor tudi Celjani vas bodo sprejeli z največjim veseljem. Pridite, oddahnite in odpočijte se v sportu in zabavi, storili bomo vse, da bodo dnevi vašega bivanja med nami čim lepši in prijetnejši. Dobrodošli v Celju! — Smuk!

Vodstvo izleta

MALI OGLASI

SLUŽBO DOBI

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

3 DOBRE TKALCE

sprejme Tekstilna družba, Kofski. 21896-2

STANOVANJE ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Oddam

SOBO IN KUHINJO

v I. nadst. pri »Rapid«-igrišču in eni prazni sobi, sončna lega. Vprašati Stritarjeva ul. 18, Maribor. 21912-5

PREHRANA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Sprejemni boljšo

GOSPODIČNO na hrano in stanovanje. Aleksandrova cesta 83-I, Maribor. 21904-7

SOBO ODDA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Sprejme se boljši

SOSTANOVALEC v lupo stanovanje. Ulica kneza Koclja 18-I, desno. 21913-8

Ugodno se odda strogo separirana čedna soba v

za gospodično ali gospoda s I. febr. Vprašati Gospejna 4, pritičje desno. 21908-8

Oddam

OPREMLJENO SOBO s kopalnico v novi hiši boljšemu gospodu. Smetanova ul. 43, pritičje levo. 21903-8

OPREMLJENA SOBA se odda Koroška cesta 26. 21899-8

Čitajte, »Večernik«

POHIŠTVO-OPREMA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Prodaja se

OTOMANA v zelo dobrem stanju. Ulbi, Krčevina, Ribniško selo 6 a. 21906-17

Prodam dobro ohranjeno STARO SPALNICO

Ing. Drofenik, Vilharjeva 2. 21907-17

ŽENSKI KOTIČEK

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

MODRČKI

srezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo nalcenele pri S. Kenišu Stolina 4. 11406-18

POZOR!

Družine s 5 otroci in več naj takoj pošljejo svoj naslov ter priložijo za stroške 6 din v znamkah na ogl. odd. »Večernika« pod »Pomoč«. 21901-18

ŽENITBE - DOPISI

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

UČITELJICA

mladoletna, iščem radi smrti staršev zakonskega druga. Dediščina v nepremičninah 100.000 din. Dopisi pod »Resne ponudbe 100.000« na ogl. odd. »Večernika«. 21910-19

GLASBILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

Petecvni

RADIO MENDE 216 napredaj. Vprašati v Jelačičevi 12. 21905-20

VOZILA

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

SEDAJ JE ČAS:

da za mali denar hranite kolesa čez zimo, ako nimate doma prostora, da pustite Vaša kolesa temeljito pregledati, po praviti, emalirati, niklati ali chromati. Zelo bode zadovoljni, ako jih tozadevno zapušte strokovno znani mehanični delavnici Justina Gustinčič, Maribor, Ulica kneza Koclja 14, podružnica vogal Ptuijske in Tržaške ceste, telefon 21-30. Oglejte si tudi bogato založeno trgovino koles, otroških vozičkov in njih nadomestnih delov. 21717-22

Ugodno se prodaja

ROČNI VOZIČEK

(gare) in dve moški dvokolesi. Aleksandrova 39 a, St. denci. 21898-22

Zlato in srebro.

briljante, zastavljane listke išče nujno za nakup

M. Ilgeriev sin,

Maribor, Gosposka 15

Vsakovrstno

odpadke

papirja in čunji kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin Maribor, Pohorje, Cankarjeva 16 Nakupovalnica Kopališka ul. Telefon 27-43

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30 Ljubljana, Prešernova ul. 44

OPOZORILA

do 20 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din

NAZNANILO.

Preselil sem svojo krojaško delavnico iz Aleksandrove c. v Jurčičevo ul. 4-I. Vsem drž. nameščencem 10 odst. po rust Krojaški salon Jakob Erbus. 21798-25

RAZNO

do 20 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din

VEVERICE, DIHURJE, LISICE

kune, zajce in vse ostale vrste divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 20774-28

Kupim

SAMOKRES

moderen, ne prevelik in dobro ohranjen, kal. 635. Vprašati pri Wergles, Koroška cesta 33. 21909-28

MODERNI VOZIČKI

po vsaki ceni

BOGOMIR DIVJAK

Ulica kneza Koclja

SIRITE »VEČERNIK«!

Oddajte

MALE OGLASE

za sobotno-nedeljsko številko »Večernika« čimprej v tednu, najkasneje do

petka 17. zvečer,

ker so do tedaj oddani mali oglasi brez posebne pristojbine in zato cenejši, kakor v soboto do 9. ure dopoldan oddani.

»VEČERNIK«

Oglasni oddelek.

Prostovoljna gasilska četa v Gaberjih, župa Celje, sporoča tužno vest, da je njen soustanovitelj, dolgoletni načelnik in častni član, tovariš

Pušnik Franc

gostilničar v Teharjih

v torek, dne 14. t. m., ob 4. uri zjutraj, za vedno zapustil svojo delovno mesto.

Pogreb bo v četrtek ob 15. uri na Teharsko pokopališče.

Z njim izgubimo, požrtvovalnega in neutrudljivega tovariša, ki mu bomo ohranili trajen in časten spomin.

CELJE-GABERJE, dne 14. januarja 1941.

Prostovoljna gasilska četa Gaberje.

Umrta mi je dne 14. januarja t. l. draga mati

Uršula Skuhala

večkrat previdena s sv. zakramenti. Včakala je lepo starost 74 let.

Duhovnim sobratom, vernim župljanom in vsem sorodnikom in znancem priporočam njo in sebe v pobožno molitev.

Pogreb bo v četrtek, dne 16. t. m., ob 9. uri, pri Veliki Nedelji.

HAJDINA, dne 14. januarja 1941.

VEKOSLAV SKUHALA, župnik.

Stampiljke

Signicna bacva

»Sofra«

za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamenja itd.

Stampiljke iz gumija in kovin

Gregorčičeva ulica 24

Maribor, • Telefon 25-10

Nalivna pecesa

v veliki izbiri in najugodnejše nudi

TISKOVNA

DRUŽBA Z O. Z.

Maribor, Cankarjeva 1, telefon 25-45.